

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər
Cahangir Hacıyev
türmədə
ac qalır-
məhkəmə
reportajı
yazısı səh.10-da

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 25 avqust 2016-cı il Cümə axşamı № 187 (6508) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

**Türkiyə ordusu Suriyaya girdi-
4 kənd terrorçulardan təmizləndi**

Ankara sərhəddən terrorçu qrupları təmizləmək, "təmiz bölgə" yaratmaq və terrora qarşı psixoloji üstünlük qazanmağa çalışır

yazısı səh.6-da

**Professor İlham Rəhimovun köməkçisi:
"Belə cılız, guya "sensation"
məlumatlara münasibət bildirmək
niyyətində deyiləm"**

yazısı səh.5-da

**Sentyabrdakı özəlləşmədə xarici
investorlar iştirak etməyəcək**

yazısı səh.12-da

**Sabiq icra başçısının məmur
qardaşı sanatoriyada qəfil öldü**

yazısı səh.10-da

**Özəl kredit büroları
yaradılır-ekspertlər pessimistdi**

yazısı səh.12-da

**AXCP və Milli Şuranın boykot
qərarına dair iddialar**

yazısı səh.7-da

**Hüquq müdafiəçisindən Akif
Çovdarova sitəmli sözlər**

yazısı səh.10-da

**Ermənilərin qatili Kreml və İrəvan
arasında beynəlxalq böhran yaradıb**

yazısı səh.11-da

**Seymur Həzi ilə kəbin kəsdirən
müsavətçi qızı qəzetimizə danışdı**

yazısı səh.3-da

**Ərəb turistlər yerli insanlarda niyə
qıçıq yaradır?**

yazısı səh.15-da

Saatlıda 20 yaşlı gənc özünü asdı

yazısı səh.10-da

**Müsavət imzaları verdi,
MSK-dan cavab gözləyir**

yazısı səh.7-da

Danışıqlarda dönüş, yoxsa döyüş dilemması gündəmə qayıdır

ƏLİYEV-SƏRKİSYAN GÖRÜŞÜ: MÜHARİBƏ YENİDƏN QAPIDA

Erməni toplumu və lobbisinin ərazilər məsələsində Sərkisyan rejiminə artan təzyiqli savaşı ehtimalını da artırır; Qarabağ münaqişəsi ətrafındakı "pat vəziyyəti"nin təzədən partlama ehtimalı yaranıb; Kreml aprelərdəki neytrallığı ilə erməniləri bir də cəzalandıra bilər, əgər...

musavat.com
Togrul İsmayil

yazısı səh.8-da

Əli İnsanova narkotik və üsyan ittihamı-yeni cinayət işi

Sabiq nazir azadlığa buraxılmasına iki ay qalmış qanunsuz həkimlik fəaliyyətində və dustaqları itaətsizliyə çağırmaqda günahlandırıldı

yazısı səh.5-da

**Sülhəddin Əkbər:
"ABŞ milli-azadlıq
hərəkatından
çıxan qüvvənin
hakimiyyətə
gəlməsini istəmir"**

yazısı səh.5-da

**İqtisadçı-deputatdan dolların
qara bazarı ilə
bağlı şok iddia**

yazısı səh.13-da

**Rövşən Lənkəranski
haqda "Kurtlar
vadisi" kimi
əfsanə**

yazısı səh.6-da

25 avqust 2016

İlham Əliyev İtaliya prezidentinə başsağlığı verdi

Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev İtaliya Respublikasının prezidenti Sercio Mattarella başsağlığı verib. Virtualaz.org dövlət başçısının saytına istinadən bildirdi ki, başsağlığında deyilir: "Hörmətli cənab prezident, ölkənizdə baş vermiş zəlzələ nəticəsində çoxsaylı insan tələfatı və irimiqyaslı dağıntılar barədə xəbər bizi olduqca kədərləndirdi.

Bu faciə ilə əlaqədar Sizə, həlak olanların ailələrinə və yaxınlarına, bütün İtaliya xalqına şəxsən öz adımdan və Azərbaycan xalqı adından dərin hüznə başsağlığı verir, yaralananlara və xəsarət alanlara şəfa diləyir, təbii fəlakətin nəticələrinin tezliklə aradan qaldırılmasını arzulayıram".

Prezident Oğuz rayonuna 1,55 milyon manat ayırdı

Prezident İlham Əliyev avqustun 24-də "Oğuz rayonunun Sincan-Xaçmaz-Filfil avtomobil yolunun tikintisi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında" Sərəncam imzalayıb.

Modern.az xəbər verir ki, 11 min nəfər əhalinin yaşadığı 6 yaşayış məntəqəsini birləşdirən Sincan-Xaçmaz-Filfil avtomobil yolunun tikintisinin başa çatdırılması məqsədi ilə Azərbaycan Respublikasının 2016-cı il dövlət büdcəsində "Avtomobil Yolları" Məqsədli Büdcə Fondunda nəzərdə tutulmuş vəsaitdən 1,55 milyon manat ayrılıb.

Maliyyə Nazirliyinə və "Azəravtoyol" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinə nəzərdə tutulan məbləğdə maliyyələşməni və tikinti işlərini müəyyən olunmuş qaydada təmin etmək tapşırılıb.

Nabranda iki dost dənizdə batdı

Nabran çimərliyində iki dost dənizdə boğulub. "Report"ın məlumatına görə, Quba rayon sakinləri dənizdə çimərəkən suda batıblar. Onlardan birinin - Qubra rayonunun Diqahoba kənd sakini, 1982-ci il təvəllüdü Roman Abdul oğlu Nəcəfovun meyiti Fövqəladə Hallar Nazirliyinin (FHN) dalğıcı-xilasediciləri tərəfindən çıxarılıb.

Meyit müayinə olunması üçün Səhiyyə Nazirliyinin Məhkəmə Tibbi Ekspertiza və Patoloji Anatomiya Birliyinin Xaçmaz Rayon Şöbəsinə yerləşdirilib.

Hələlik şəxsiyyəti məlum olmayan digərinin axtarışları davam etdirilib.

NATO Gürcüstanda mühüm toplantı keçirəcək

NATO-nun Şimali Atlantika Şurası sentyabrın 7-8-də Gürcüstanda iclas keçirəcək. «RIA Novosti» xəbər verir ki, bu barədə Gürcüstanın baş naziri Georgi Kvirikaşvili bildirib.

"Şuranın səfəri zamanı Varşava sammitində əldə edilmiş nəticələr nəzərdən keçiriləcək. Düşünürəm ki, Gürcüstanın demokratik və iqtisadi inkişaf nöqtəy-nəzərindən əldə edilmiş nəticələri nəzərdən keçiriləcək. Bu, mühüm səfərdir. Şimali Atlantika Şurası - Alyansda qərarlar qəbul edən ali orqandır, buna görə bu səfər bizim üçün məxsusdur", - baş nazir hökumət iclasından öncə jurnalistlərə bəyan edib.

"Qaya Mətbuat Yayımı" MMC!

- İstənilən qəzet və jurnallar həm də sərfəli qiymətə:
- Əgər siz qəzet və jurnalların rahatlıqla evinizə və ya ofisinizə çatdırılmasını;

- Mətbuatı aldıqdan sonra abunə haqqını ödəmək və bu ödənişin formasını sərbəst seçmək hüququndan istifadə etmək;

- Tirajınızda lazım gəldikdə dəyişikliklər etmək;

Ən başlıcası ayda 26 dəfə nəşr olunan

"Yeni Müsavat" - 0.60 AZN

və bundan əlavə 2500 adda yerli

və xarici nəşrlər.

- Abunə yazılmaq üçün uzağa getmək lazım deyil.

Telefonla zəng etməyiniz kifayətdir:

Bayden Gülənin ekstradisiyası barədə danışdı

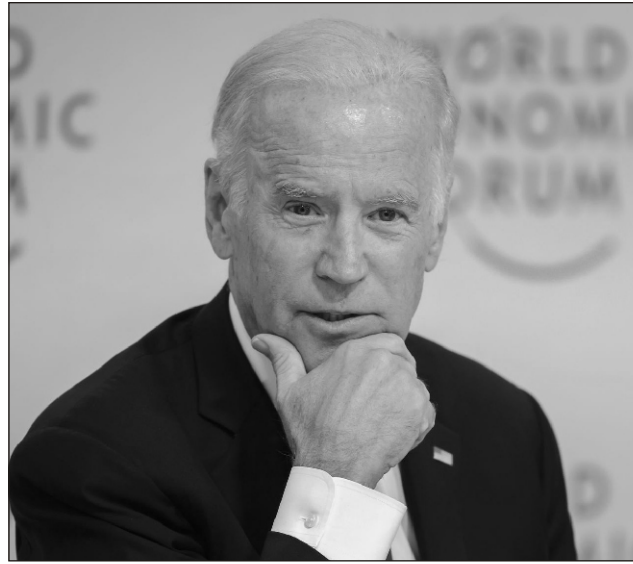
"Fətullah Gülənin Türkiyəyə ekstradisiyasına Federal Məhkəmə qərar verəcək". "Haber7" xəbər verir ki, bunu Türkiyədə səfərdə olan ABŞ-ın vitse prezidenti Co Bayden deyib.

"Türk xalqının müttəfiqi olaraq, ABŞ-ın Türkiyəni tam dəstəklədiyini söyləmək istəyirəm".

"Report" xəbər verir ki, Co Bayden Türkiyənin baş naziri Binəli Yıldırım ilə birgə keçirdiyi mətbuat konfransında bildirdi.

O qeyd edib ki, dövlət çevrilişi cəhdindən əvvəl olduğu kimi, ABŞ indi də Türkiyə xalqı ilə çiyin-çiyindədir: "Türk millətinin ABŞ-dan yaxşı dostu yoxdur. Biz ortaq dəyərlərimiz və ortaq etibarımız üçün birlikdəyik".

C.Bayden Fətullahçı Terror Təşkilatının (FETÖ) başçısı Fətullah Gülənlə bağlı məsələni birlikdə araşdırdıqlarını, onun Türkiyəyə ekstradisiyasına isə məhkəmənin baxacağını söyləyib: "Bunun üçün bütün dəlillər və

məlumatlar ABŞ məhkəmələrinə təqdim edilməlidir. Ədliyyə belə fəaliyyət göstərir.

Türk millətinin narahatlığını anlayıram. Ancaq prosesin davam edəcəyinə də şübhəniz olmasın. Türkiyə hökuməti ilə əməkdaşlıq edəcəyik. Heç bir ölkə bu məsələlərə belə dözümlü yanaşa bilməz".

Co Bayden bildirib ki, ABŞ Türkiyədəki dövlət çevrilişi cəhdini dəstəkləmir və çevrilişə hazırlıqla bağlı informasiyaya malik olmayıb. O, dövlət çevrilişindən ABŞ-ın əvvəldən məlumatlı olması haqda yayılan xəbərləri təkzib edib. Vitse-prezident dövlət çevrilişinə cəhdi "qorxaq akt" adlandırılıb.

Girdimənçayın suyunun yaşıl rəngə boyanmasının səbəbi açıqlanıb

İsmayılı və Ağsu rayonlarının əsas su mənbəyi olan Girdimənçayda suyun keyfiyyətinin pisləşməsi ilə bağlı Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin (ETSN) mütəxəssisləri tərəfindən operativ monitorinqlər keçirilib.

Nazirliyin mətbuat xidmətinin rəhbəri İradə İbrahimova APA-ya bildirib ki, monitorinqlər zamanı çay boyu müxtəlif nöqtələrdən su nümunələri götürülüb və kompleks analiz üçün ETSN-in mərkəzi laboratoriyasına təhvil verilib.

"Analizin nəticələrinə görə, çay suyunda baş vermiş dəyişikliyin kimyəvi və toksiki maddələrin təsirindən, yəni antropogen təsirdən olmadığı müəyyən edilib, suyun keyfiyyət göstəriciləri normal daxilində qeydə alınıb.

Mütəxəssislərin rəyəinə görə, hazırda hidroloji rejim baxımından çaylarda azsuluq dövrüdür. Yağıntılardan olmaması, su sərfinin azalması, temperaturun artması çay suyunda yosunların və fitoplanktonların sürətlə artmasına əlverişli şərait yaradıb, bu isə suyun yaşıl rəngə boyanması və xoşagəlməz iyin yaranması ilə nəticələnib. Yay fəslinin sonunda demək olar ki, əksər çaylarda baş verən bu müvəqqəti problem temperaturun aşağı düşməsi və yağıntılardan başlaması ilə aradan qalxacaq", - deyə İ. İbrahimova bildirib.

Jurnalist Ali Məhkəməyə kasasiya şikayəti verdi

Cenubnews.com xəbər portalının redaktoru Mirələm Həşimov Masallı Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Rafil Hüseynovun iddiası əsasında rayon məhkəməsinin ona qarşı çıxardığı qətnamədən Ali Məhkəməyə şikayət verib.

Musavat.com portalına istinadən xatırladı ki, iddia üzrə mülki işə Şirvan Apelyasiya Məhkəməsi tərəfindən 26 may 2016-cı il tarixində yeni qətnamə qəbul edilib. Həmin qətnamə ilə Masallı Rayon Məhkəməsinin 1 dekabr 2015-ci il tarixli qətnaməsində əksini tapmış mənəvi ziyana görə 2000 manat kompensasiya 500 manata endirilib. Qətnamənin qalan hissəsi qüvvədə saxlanılıb.

Xatırladaq ki, icra başçısı Mirələm Həşimova qarşı Masallı Rayon Məhkəməsinin iddia verərək cenubnews.com xəbər portalında dərc edilmiş "Masallı park bulvarını sel apardı", "Masallıda ağaclar kəsilir" və muxalifet.az internet saytına istinadən dərc edilmiş "İşiq pulunu ödəyə bilmirsən, get özünü öldür" yazılarına görə təkzib verilməsini və dəymiş mənəvi ziyana görə 5000 manat kompensasiya ödənilməsinə tələb etmişdi. Rayon məhkəməsi həmin iddiası qismən təmin edərək, qeyd olunan yazılara görə təkzib verilməsi və vurulmuş mənəvi ziyana görə 2000 manat kompensasiya ödəmək öhdəliyini M.Həşimovun üzərinə qoymuşdu.

□ NURLAN

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz və ya email yazmağınız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01, 434 01 33

Müdafiə naziri hərbi təlimlərdə

Təsdiq edilmiş döyüş hazırlığı planına əsasən Hərbi Dəniz Qüvvələrində keçirilən təlimlərin döyüş atışlı növbəti mərhələsi icra edilib. Müdafiə Nazirliyindən verilən məlumata görə, təlimlərə 3000 nəfərədək şəxsi heyət, 30-dan artıq döyüş gəmisi, katerlər, 20-dək döyüş təy-yarəsi, helikopterlər və 20-dən çox raket-artilleriya qurğusu cəlb edilib.

Avqustun 24-də, təlimlərin əsas mərhələsində, Müdafiə Nazirliyinin rəhbər heyəti komanda idarəetmə gəmisi dəniz poliqonunda təlim tapşırıqlarını yerinə yetirən qüvvə və vasitələrin manevrlərini və döyüş atışlarını izləyib.

Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov təlimlərə cəlb olunan şəxsi heyətin peşəkarlığını, praktiki və mənəvi-psixoloji hazırlığının səviyyəsini, həmçinin bölmələrin döyüş qabiliyyətini yüksək qiymətləndirib.

Yol polisi bütün bölgələrdə reydlərə başladı

Yol polisi ölkə üzrə kütləvi reydləri davam etdirir. Avqustun 23-də Göygöl rayonunda da reydlər keçirilib.

DİN Baş Dövlət Yol Polisi İdarəsindən "Qafqazinfo"ya daxil olan xəbərdə bildirilir ki, yol hərəkəti təhlükəsizliyinin təmin edilməsi, insanların həyat və sağlamlıqlarının avtomobillərin zərərli təsirlərindən qorunması, hərəkət iştirakçılarının intizamının möhkəmləndirilməsi istiqamətində dövlət yol polisi əməkdaşları tərəfindən tədbirlər davam etdirilir.

Dövlət yol polisi əməkdaşları tərəfindən yol hərəkəti təhlükəsizliyinin təmini sahəsində, o cümlədən nəqliyyat vasitəsinin sərxoş vəziyyətdə idarə edilməməsi ilə bağlı mütəmadi olaraq aparılan profilaktiki tədbirlərə baxmayaraq, təəssüflər olsun ki, bir çox şəxslərin hələ də spirtli içki qəbul edərək nəqliyyat vasitələrini sərxoş vəziyyətdə idarə etməsi hallarına rast gəlinir.

Avqust ayının 23-də DİN-in Baş Dövlət Yol Polisi İdarəsinin, Yol-Patrol Xidməti Alayının xüsusi bölüyünün əməkdaşları tərəfindən Göygöl RPŞ-nin Yol Polisi Bölməsinin əməkdaşları ilə birlikdə Göygöl rayonu ərazisində keçirilən reydlər nəticəsində nəqliyyat vasitəsinin sərxoş vəziyyətdə idarə edən 17 nəfər akşar edilərək inzibati məsuliyyətə cəlb olunub.

Baş Dövlət Yol Polisi İdarəsi bir daha sürücülərə yol hərəkəti qaydalarının tələblərinə ciddi əməl etmələrini, o cümlədən nəqliyyat vasitələrinin sərxoş vəziyyətdə idarə etmə hallarına son qoymağı tövsiyə edir.

Onun bir məşhur zarafatı var idi. Atası Tofiq Yaqublu həbsdə olanda, redaksiyamıza tez-tez gəlir, söhbətləşir, bütün məsələlərə reaksiyasını zarafatla "məhbüs ailəsi olaraq hesab edirik ki..." deyərək başlayırdı. Bəy azadlığa çıxdı, Nigar Yaqublunun, Yaqublular ailəsinin üstündən də "məhbüs ailəsi" statusu götürüldü. Amma aradan bir neçə ay keçəndən sonra N.Yaqublu sürpriz şəkildə yenidən məhbüs ailəsinə çevrildi. Bu dəfə siyasi məhbüs Seymur Həzi ilə ailə qurmaqla.

"Seymurun evlilik təklifinə

2 il sonra "hə" cavabı verdim"

Nigar Yaqublu: "Evliliyimi hiss edə bilmirəm - o içəridə, mən burda..."

Türmə divarları arasında baş tutan nikah, onun detalları, pərdə-arkası isə avqustun 1-dən etibarən maraqlı mövzudur. "Yeni Məsəyə"yə müsahibəsində N.Yaqublu bu evlilikdən ətraflı danışdı.

- Nigar, öncə ondan başlayım ki, bu evlilik xəbəri olduqca qəfil, təəccübləndirici oldu. Facebook-da sizin statusunuzda "evlənən" sözünü gördəndən gecə saatları idi və açığı şok oldum...

- (Gülür) Çox adam elə bildi ki, əlim səhvən həmin düyməyə dəyib və evləndi sözü yazılıb.

- Bunun zarafat ola biləcəyi ehtimalı da ağıla gəldi ilk dəqiqələrdə. Bu reaksiyanın səbəbi nə idi? İnsanların buna inanmamasının səbəbi sizin hər şeyi daha öncədən paylaşmamanızla bağlı idi, ya...?

- Məsələ nəyəsi afişə edib-ətməməkdən getmir. Çox xoş bir şeydir əslində. Sadəcə, onun evlilik təklifinə razılıq cavabı verməyim çox qəfil oldu. Məndə qərar anı oldu. Bu evlilik təklifi 2 il bundan qabaq olmuşdu. 2014-cü il avqustun 1-də evlilik təklifi olmuşdu. Həmin vaxt, avqustun 5-də isə Nərgizin nişanı olacaqdı, ona hazırlaşırıdım. Özüm də o əhvalda

"Ailəmə dedim, evlilik təklifi gəlib Seymur Həzidən. Soruşdular ki, nə düşünürsən..."

görüç üçün. Əvvəl icazə veriləndə, sonra onunla görüşəcək şəxsin mən olduğumu biləndə bu icazədən vaz keçdim. Artıq onda anladım ki, bu görüş alınması deyil, sənədləri hazırla (gülür). Seymur təəccübləndi. Mən də dedim, bəs evlənmə təklifi etməmişdin? Sən içəridə, mənə bəyirdə sənədləri hazırlamağa başlaya. Ən çox

elədim ki, yanımdadır. Bəzi umduğum insanlardan görmədiklərimi belə ondan görmüşdüm. Hətta həbsdə olanda da...

- Yəni onun sizə münasibəti siz həbsdə olan vaxtdan var idi?

- Mən onu həbsdən sonra bir dəfə görmüşəm. Onda istək daha çoxdan olub. Mən o, təklif edən an bilməmişəm. Mən həbsdə olmasaydım əvvəl onda belə istək olub.

"Seymura zarafatla dedim, mənim qədrimi bil, sənənlə evlənməkdən ötrü nə davalar qaldırdım"...

deyildim. Atam həbsdə idi, qayıqlar çox idi. Ata həbsdə olanda isə ümumiyyətlə, evlənməyi düşünmürdüm. Hətta evlilik təklifinə dərhal cavabım belə oldu ki, inanmıram alınsın, ümid vermək istəmədim.

- Bəs həmin vaxt o təklifin özü sizin üçün qəfil oldumu?

- Əlbəttə. Gözləmədim. Qadın, ilginli-filan hiss edirik. Amma birbaşa təklif gözlənilməz oldu. Bununla belə, cavab da qəfil verildi və düşünmədiyimi dedim. Ailənin durumu məlum idi, ata həbsdə idi. Hətta Seymuru yaxından tanıyırdım. İctimaiyyətdən mətbuatdan bələd idim, işində ciddi peşəkər olduğumu bilirdim. Bununla belə, evlilik ciddi məsuliyyətdir. Amma bu təklif bir il sonra yenə təkrarlandı, Seymur həbsxanadan bu təklifi etdi.

- Amma həmin müddətdə ünsiyyət davam edirdi, hə?

- Ünsiyyət çox sıx deyildi. Ayda bir dəfə evə zəng edərdi. Çox rəsmi danışardıq, günümüzün necə keçməsi, bayırdakı yeni xəbərlər və sair. Bir müddətdən sonra bu zənglər aktivləşməyə başladı. Hətta mən onun ilk təklifinə "yox" cavabı versəm də, o öz şansını yenidən yoxlamaqda ısrarlı görünürdü, bu şans qaçırmaq istəmərdi.

- Və bir gün "hə" dediz...

- Bəli, bu ünsiyyət sıxlaşdı, zənglər intensivləşdi. Seymur evliliyi təklifini ısrarla təkrarlamağa başladı. "Mənimlə evlənersənmi, həbsxanadayam, burda evlənersən" dedi. Ona ilk dəfəki kimi yox demədim. Amma bildirdim ki, fikrimin qətiləşməsi üçün sənənlə bir dəfə görüşüb, üz bəsürət danışmaq istəmərdi.

"Türmədən çıxandan sonra xaricdə təhsilimizi davam etdirmək istəyirik"

liklə bağlı uzun çəkan get-gəlləri, bütünləri sındırmaq istədim. İstəmirəm hər şey cəmiyyətin insanlara zorla təlqin etdiyi qaydada olsun. Bunu birinci kimsə etməlidir ki, davamı da gəlsin. İnsanlar da görsünlər ki, hər şeyi qəlibə uyğun şəkildə etmək vacib deyil.

- Təklifdən 2 il sonra ona "hə" cavabı verdiz. Həmin cavabı verməyinizə nə təkan verdi? Söhbət təkcə stereotipləri qırmaqdan gedirdi?

- Xeyr, bu, mənim həyatı qərarımdır və mən bundan sonra onunla həyat keçirəcəm. Stereotip qırmaq naminə belə məsuliyyətli qərar verə bilmərəm. Sadəcə, mənim ən dar anlarımda mənə çox dəstək oldu. İnsan mənə nə qədər ulaşa bilməsə də, hiss

sonra mən həbsə düşmüşəm, o, vaz keçməyib. O, mənə bağlı uzun illərdir düşünüb, amma mənim onunla ünsiyyətim, düşüncəm 2ildir.

- Elə sual da budur. Bir insanı, evlənəcəyin insanı tanımaq üçün bu müddət yetərli oldumu?

- İnsanlar birgə 40 il yaşayırlar, amma bir-birini tanıyırlar. Amma ən azı Seymur bizim cameəyəndir, kafalanımız uyğundur. Həbsxana həyatını görüb. Hətta mən türmədə olanda heyranlarım mənə sovqat göndərirdilər. Kamera yoldaşlarıma zarafatla deyirdim ki, "srok srokuma uyğun gəlməsə, evlənmə deyiləm" (gülür). O qədər zarafatla dedim ki, axırda başıma gəldi.

- Nə qədərdir Seymur bəyin müddəti? "Srokun srokuna" uyğun gəlir?

- Onda bu ayın 29-da 2 il tə

işin içindəyəm, həbs həyatı nə deməkdir, bilərəm. Ona görə də dərk edirdim ki, o evlilik imzasını içəridə və ya bayırda çəkməyimin heç bir fərqi yoxdur. Mahiyyəti eynidir. Məkan fərq eləmir. Ailəm bu məsələdə ciddi olaraq dəstək olur. Mənim qərarlarıma da sayğı ilə yanaşırlar. Heç tərəddüd də olmadı. Mən xəbər verdim ki, evlilik təklifi gəlib Seymur Həzidən. Soruşdular ki, nə düşünürsən? Dedim, qəbul etmişəm, evlənməyi düşünürəm. Soruşdular ki, "ne-

nədəmi türməyə yemək daşıyasan? (gülür). Həbsxanaya hər həftə görüşə gedəndə yemək aparıram. Texniki baxımdan çətinlik olur sadəcə, ona da öyrəşmək asandır. Hətta ata türmədən çıxandan sonrakı bir-iki ay adaptasiya ola bilmirdim. Hər həftə sonu çatanda düşünürdüm ki, yenə sovqat hazırlamalıyam.

- Məsələyə bir az pozitiv tərəfdən baxaq. Yəqin ki, bu cür evliliyin bir romantik tərəfi də olur. Türmə divarları, həsrət, gün say-

di. O da balaca, hər tərəfi ağı ka-felli, xor qoxuyan bir yerdir. Sadəcə, ən lüksləri bu idi deyərək, Seymur istəyib ki, nisbətən normal yerdə olsun.

- Bəs nikah prosesi necə keçdi? Məmur klassik şəkildə soruşdu, siz cavab verdiz...?

- Hər şey hazır idi. Avqustun 1-də Ədliyyə Nazirliyi imkan vermədi. Sonra isə proses baş tutdu. Cəmi 2 dəqiqə çəkdi. Heç soruşmağa da ehtiyac qalmadı ki, razısız, ya yox? Göstərdilər ki, filan yerə qol

çəkəcəksiz. Qol çəkdik, şəhadətnaməni verdilər. Sonra məni prosedur qaydalarına uyğun otaqdan çıxdım. Sonra görüş aldım, söhbət etdik. 1 saat boyunca. Ailəsi, bacısı, qardaşı, mən... hamımız orda idik.

- Nə danışdınız? Gələcək planlardan, həmin günün özəlliyindən...

- 1 saata nə danışmaq olar? Elə bil yerlərimiz dəyişmişdi - mən bəy idim... (gülür). Ona dedim ki, mənim qədrimi bil, sənənlə evlənməkdən ötrü nə davalar qaldırdım. İlk gün türmənin qabağında videolara baxıram - əlimdə sənədlər, qanundan, evlənmə hüququndan danışırıram. Cəmiyyətdə də bir yenilik oldu. Həbsxanada da bir nikah oldu.

- Qarşıda qanunla 3 il var. Seymur bəyin azadlığa çıxacağı tarixə tam 3 il qalıb. Proqnozlarınız necədir? Əfvmi, məhkəməmi...? Hansı formada azadlığa tez çıxması mümkündür?

- Atada necə, burada da elə. Bu qədr məhbüsə təcrübələrim olub. Heç vaxt heç bir ümidə köklənməmişəm ki, bu bayram çıxacaq, ya o biri bayram. Normal məntiqə əsaslanmayan bir idarəçilik olduğu üçün normal məntiqə

"Nənəm o gün zarafatla soruşur ki, a bala, sən yenədəmi türməyə yemək daşıyacaqsan?"

cə", dedim, "həbsxanada". Bununla da müzakirə bitdi. Uşaq deyilik, özümüz öz qərarlarımızı veririk, ailəmiz də ona sayğı duyur. Çətinliklərə gəlincə... Birinci dəfə dirmi çətinlik çəkirik? Bu da olsun onlardan biri.

- Amma klassik Azərbaycan toyu olacaq yəqin ki. Seymur bəy azadlığa çıxandan sonra...

- O baxır şəraitə, situasiyaya. Seymur nə vaxt azadlıqdan çıxacaq və sair. Bu haqda danışmamışıq. Amma nə mənə, nə də Nərgizdə elə bir tələb olmayıb ki, filan şey belə olmalıdır, el adətina uyğun belə keçirilməlidir. Nərgiz də xoşlamırdı belə qəlibləri. Əsas odur ki, iki insan bir-birinə uyğun olsun.

- Hər dəfə zarafata salırıq. Amma deyəsən, bu "məhbüs ailəsi" statusu sizin ailədən əl çəkmək fikrində deyil. İllərdir, sizin missiyanız olub.

- Sözsüz, hər kəs istəyər ki, həyat yoldaşı yanında olsun. Çünki mən evliliyimi hiss edə bilmirəm - mən bayırda, o içəridə. Hətta birdən düşürəm ki, doğrudanmı evliyəm? Nənəm o gün zarafatla soruşur ki, a bala, sən ye-

malar, məktublar...

- Mən yəqin ki, o romantik tərəfi türmədən çıxandan sonra görə-cəm. Ancaq zənglər olur. Məktub yazmaq olmur, oxuyurlar çıxanda. Özlər bir şeylərin başqası tərəfdən oxunmasını da istəmir insan. Hər şey dar çərçivədə, minimal olur. Sən o minimaldan işıqlı bir şeylər tapmalı və yararlanmalısən ki, şükür bu da var, buna da şükür.

- Sizə qanunla görüş verirlər?

- Nikahdan sonra ayın 9-da görüşdüm Seymurla. Ayın sonunda yenə gedəcəm.

- Uzunmüddətli görüş də verməlidirlər sizə, doğrudur?

- Elə bir şey var. Sadəcə, həbsxananın şəraiti o qədər pisdir ki, nikahın rəsmiləşdirilməsi üçün görüş otağından istifadə etdik. Seymur bunun üçün müraciət etmişdi. Ona da o şərtlə razılıq vermişdik ki, 3 günlük görüş yazılacaq. Mənimlə həmin gün görüşdə qalmaq fikrim yox idi. Elə görüşləri də 3 aydan bir verirlər. Seymur hər şey yaxşı olsun, nikah prosesi normal yerdə həyata keçsin deyərək otaqdan istifadə et-

də gözləntilərim yoxdur. Nə vaxt olacaqsız olacaq.

- Amma siz ər evinə köçməmişiz...

- Xeyr. Ortaq qərarımız belə olub ki, mən o çıxana qədər öz evimizdə qalım. Ananın səhhətində ciddi problemlər var, onu tək qoya bilmərəm. Amma Seymurun ailəsi ilə əlaqələr, ünsiyyət sıxdır.

- Amma gənc ailə olaraq yəqin gələcək planlarınız barədə danışmışız...

- Onun çıxacağı vaxt dəqiq bəlli olmadığı üçün birmənalı planlar da qurmaq olmur. Amma mən aradakı problemlərə görə magistr oxumamışam. O da təhsilini davam etdirmək istəyir. İlk məqsədimiz odur ki, çıxandan sonra Avropada təhsilimizi davam etdirək. Əsas çıxmasıdır. O filmdə deyilir e... Mənim işim üç hissədən ibarətdir: birinci, bəyin çıxmasıdır... (gülür)

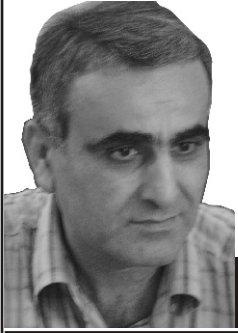
- Nərgiz sağ olsa, çox sevinərdi...

- Nərgiz olsa, hər şey fərqli olardı, hər şey...

□ **Sevinc TELMANQIZI**

"Nərgiz olsa, hər şey fərqli olardı, hər şey..."

"Futbol diplomatiyası - 2", gözlər yenə Türkiyədə

Zahid SƏFƏROĞLU
zsafaroglu@gmail.com

Deyirlər, idman siyasətə alət eləmək olmaz. Amma yeni gələndə olar, lap o yana da keçər. Hətta bəzən idmanın özü elə siyasi məsələyə çevrilir. Necə ki, təzəcə başa çatan olimpiya oyunlarında Rusiya idmançılarına münasibətdə bunu müşahidə elədik.

Doğrudur, dopinq ittihamı öz təsdiqini əsasən tapdı, ancaq o da aydınca hiss olundu ki, beynəlxalq idman rəhbərliyi Rusiyaya qarşı həm də siyasi amillərə görə, Ukrayna məsələsinə görə qəzəbli və qisasçı ovqatdadır. Ortada əlbəttə ki, qıcıq doğuran Putin amili də var.

Yaxud 2010-cu ildə, bədnam Sürix protokolları gündəmdə ikən Ermənistanla Türkiyə arasında işə düşən futbol diplomatiyasını yada salaq. O zaman prezidentlər Abdulla Gül və Serj Sərkisyan iki ölkə yığmalarının oyunlarını həm İrəvanda, həm də Bursada seyr etməklə dünyaya belə bir mesaj çatdırmağa çalışmışdılar ki, guya türk-erməni münasibətlərinin düzəlməsinə, sərhədlərin açılmasına elə bir şey qalmayıb.

Sonrası bəllidir - Azərbaycanın köklü maraqlarını gözdə tutaraq üçün bu diplomatiya Azərbaycanın təzyiqlə də dayandı. Hər necə olmasa, futbola siyasilərin bu dərəcədə marağının, siyasiləşən idmanın konkret halda nəyə apardığı üzə çıxmışdı.

İnsafən, o zamankı baş nazir Rəcəb Tayyib Ərdoğan Bakıya gələrkən, Azərbaycanın könlünü aldı və Qarabağ məsələsində irəliləyiş olmayınca Ermənistanla sərhədin açılmayacağına Azərbaycan xalqını əmin elədi və məsələ bununla da qapandı. Lakin futbol diplomatiyası öz aktuallığını itirmədi.

Budur, indi də bu diplomatiyaya Türkiyə və Rusiyanın ehtiyacı yaranıb. Bəlli olub ki, avqustun 31-də prezident Putin iki ölkə arasında yoldaşlıq matçını izləmək üçün Antalyaya gələcək, orada türkiyəli həmkarı Ərdoğanla oyunu birgə izləyəcək.

Əlbəttə ki, bu dəqiqə bir-birinə olduqca lazım olan və qarşılıqlı ehtiyac duyan Türkiyə və Rusiyanın rəhbərliyinə dünyaya belə bir ortağ yaxınlaşma jesti göndərmək çox mühümdür. Bununla birincisi, lazımı ünvanlara, ələlxüsus da Qərbə mesaj verilmiş olacaq ki, Moskva və Ankara arasında əlaqələrin səviyyəsi liderləri futbol oyununu birgə izləyəcək qədər yüksəkdir, səmimidir.

İkincisi, bu səmimilik və yaxınlıq unikal bir imkan yarada bilər ki, Türkiyənin qonşuluğunda, insanlıq dramı yaşanan Suriya ilə bağlı iki ölkənin rəhbəri daha optimal və çevik qərarlar qəbul eləsinlər.

Belə olacağına, yeni axan günahsız qanların dayanmasına, uşaqların, qadınların, qocaların kütləvi qətləminin durdurulmasına futbol da yardımçı olacağına, töhfə verəcəksə, o zaman diplomatiyanın bu "növünə" yalnız uğurlar arzu eləmək qalır.

Uğur, imkanlar isə nə yaxşı ki, real görünür. Çünki Suriya böhranına ciddi təsir imkanlarına malik Türkiyə və Rusiya həqiqətən də çəkici bir yerə vursa, müharibə qısa zamanda dayanar, ölüm-itim, miqrasiya dalğası, İŞİD təhlükəsi durdurular; region da, dünya da rahat nəfəs alar.

Türkiyənin Suriya böhranı yaranandan bəri ilk dəfə bu ölkə ərazisində İŞİD və PYD-yə qarşı hərbi əməliyyatlara başlamasından belə qənaətə gəlmək olar ki, bu yöndə bütün dünyanın səbirsizliklə gözlədiyi ümidverici proses artıq başlayıb.

Məsələ də ondadır ki, dünya, Qərb Suriya yarasını nəhayət, sarımaq istəyirsə, ilk növbədə Türkiyəyə, prezident Ərdoğanla dəstək olmalıdır. "Futbol diplomatiyası - 1" iflas oldu, heç olmasa, "Futbol diplomatiyası - 2" başanlı olsun. Bəşəri dəyərlər naminə, bəşəriyyət naminə!..

Gözlər yenə Türkiyədə.

ABŞ-in Azərbaycandakı səfiri Robert Sekuta avqustun 23-də AXCP sədri Əli Kərimli ilə görüşüb. Görüşdə ABŞ səfirinin müavini Uilyam R. Qill, Səfirliyin Siyasi Şöbə müdiri Ziya Sayed, səfirin siyasi işlər üzrə müşaviri xanım Süzan Çesli də iştirak edib.

AXCP mətbuat xidmətinin yaydığı məlumatda bildirilir ki, görüşdə ölkədəki ictimai-siyasi vəziyyət, 26 sentyabrda keçirilməsi nəzərdə tutulan referendum, referendumda çıxarılan konstitusiyaya dəyişiklikləri, ölkədəki siyasi məhbusların taleyi, onların azadlığa çıxarılması üçün göstərilən yerli və beynəlxalq səylər müzakirə olub.

Referendum ərafəsi ölkədə yeni siyasi həbslər dalğasının başlanması, siyasi məhbusların sayının yenidən artması, Müsəlman Birliyi Hərəkatının sədri Tale Bağırzadə və tərəfdarlarının, eləcə də bugünlərdə həbs edilmiş NİDA hərəkatı fəali Elgiz Qəhrəmanın işində olduğu kimi, bir çox hallarda həbs edilən şəxslərin hansısa ifadələri verməsi üçün işgəncəyə məruz qalması, onların prosessual hüquqlarının pozulması da müzakirə mövzusu olub.

Qeyd edək ki, həbslər başlayandan sonra ABŞ-in Azərbaycandakı səfiri həbs edilən şəxslərin üzv olduqları təşkilatların rəhbərliyi ilə görüşlər keçirir. AXCP sədrindən öncə səfir Robert Sekuta REAL Vətəndaş Hərəkatının rəhbərliyinə daxil olan şəxslərlə görüşüb. Bu görüş REAL-in sədr müavini Natiq Cəfərlinin həbs olunmasından az sonra həyata keçirilmişdi.

ABŞ səfirinin keçirdiyi görüşlər həmin təşkilatlara dəstək, hakimiyyətə isə hansısa siyasi mesaj üçündürmü? Bu

ABŞ səfirinin müxalifətlə

görüşlərinin hansı nəticələri ola bilər?

Süleyhəddin Əkbər: "ABŞ milli-azadlıq hərəkatından çıxan siyasi qüvvənin hakimiyyətə gəlməsini istəmir"

cür görüşlər həbsləri durdura biləcəkmi?

Azad Demokratlar Partiyasının sədri Süleyhəddin Əkbər bildirdi ki, Azərbaycanda son vaxtlar müşahidə olunan həbslər də 1993-cü ilin iyundan sonra həyata keçirilməyə başlayan siyasi stratiyanın tərkib hissəsidir. ABŞ-in prosesə müdaxilə etməsi isə formal xarakter daşıyır və indi də formal xarakter daşıyır: "Azərbaycanda ilk dəfə 2003-cü ildə demokratik dəyişikliklər üçün fürsət yaranmışdı. ABŞ-in, Avropa Birliyinin mövqeyini gördük-onlar demokratik qüvvələrin yanında yer almadılar. Bu gün demokratik qüvvələrin yerdə qalan o qalıqlarını qorumaq üçün hərəkatə keçməkləri nə verəcək Azərbaycana?! Əslində Azərbaycanda milli-azadlıq hərəkatından çıxan gerçək

bütün demokratik qüvvələr, siyasi partiyalar artıq zəiflədilib. Burada ABŞ-in da böyük rolu vardır. Onlar hakimiyyəti müdafiə ediblər, 2003-cü ildə İlham Əliyevin hakimiyyətə gəlməyini açıq şəkildə dəstəkləyiblər və bu dəstək indi də davam edir. 1987-ci ildən siyasətdəyəm, uzun müddət də xarici əlaqələrlə siyasi fəaliyyətlə bağlı məşğul olmuşam. ABŞ-la, Avropa Birliyi ölkələri ilə sıx təmaslarımız olub. Gəldiyim qənaət bundan ibarətdir ki, nə ABŞ, nə Avropa Birliyi Azərbaycanda milli-azadlıq hərəkatından çıxan heç bir milli siyasi qüvvənin hakimiyyətə gəlməsini istəmir. Bu, birmənalıdır və bunu hakimiyyət də yaxşı bilir. Ona görə də həmin qüvvələrə qarşı arxayın şəkildə istədiyi addımı ata bilər. Dünyada gedən proseslərin də dərin analizi onu göstərir ki,

ABŞ və Avropa Birliyi Azərbaycanda demokratiyanı yalnız o vaxt dəstəkləyəcəklər ki, birbaşa öz təzminatlarında olan siyasətçilərin hakimiyyətə gətirilməsi zərurəti ortaya çıxsın. Uzun illər ərzində gəldiyim əminlik budur. Bu qənaətimdə əmin olmasaydım, bunu cəmiyyətə açıqlamazdım. Bəzi müxalif təşkilatlarla keçirilən görüşlər isə onların öz sifətlərini qorumaq üçün atdıqları addımdır. Çünki onların öz ölkələrində də seçkilər gedir və müstəqil media tərəfindən tənqid olunurlar. Bilirsiniz ki, ABŞ-in Azərbaycanla bağlı xarici siyasətindəki üç istiqamətdən biri də demokratiyanın dəstəklənməsidir. Ancaq həl-

ledici anlarda demokratiyanı dəstəkləməyiblər. İndi isə atdıqları addımları sorumlu olaraq atırlar və bunun da heç bir effekti olmayacaq".

S.Əkbər hesab edir ki, keçirilən görüşlərin Azərbaycandakı prosesə, həbsləri durduracağı gözlənilir: "Hakimiyyət yeni bir fürsət yaxalayıb. Türkiyədə baş verən 15 iyul hadisəsindən endişə keçiriblər və özünəməxsus nəticələr çıxarıblar, ABŞ-la, Avropa Birliyi ilə bu və ya başqa şəkildə yaxın olan siyasi qüvvələri tamamilə sıradan çıxarmaq üçün öz əməllərində fürsət yaxalayıblar. Qərb isə Azərbaycandakı siyasi həbslərdən öz marağını təmin etmək lazım gələndə hakimiyyətə təzyiqlə kimi istifadə edir. Marağı təmin edildikdən sonra yenə də çəkilir kənara. Hər halda, indi də belə olacaq".

□ **Etibar SEYİDAĞA**

Müsavatdan təşviqat qrupu ilə bağlı açıqlama

Razim Əmiraslanlı: "Respublika" təşviqat qrupunun qeydə alınmaması üçün heç bir əsas yoxdur, təşviqat qrupu yalnız siyasi qərarla qeydə alınmaya bilər"

Refereudmla bağlı yaradılan təşəbbüs qruplarına təşviqat qrupu kimi qeydə alınmaq üçün 41 min imzalı və lazımı sənədləri Mərkəzi Seçki Komissiyasına təqdim etmələrinə qoyulan müddət dünən başa çatıb. Bəlli olub ki, ümumilikdə prosesə beş təşəbbüs qrupu qatılıb MSK-dan imza vərəqələri götürsə də, REAL Vətəndaş Hərəkatı imza kampaniyasını yarımçıq dayandırıb. REAL təmsilçisi bunu qurumun rəhbərliyinə qarşı son vaxtlar həyata keçirilən həbslərlə və maneələrlə əlaqələndirib.

Təşəbbüs qruplarından üçü isə artıq qeydə alınıb. Bunlar YAP-ın yaratdığı "Yeni Azərbaycan", bir qrup QHT-nin yaratdığı "Vətəndaş cəmiyyəti", bələdiyyələrin yaratdığı "Bələdiyyə" təşviqat qruplarıdır. İmza vərəqələrini MSK-ya təhvil verən dördüncü təşviqat qrupu isə Müsavat Partiyasının yaratdığı "Respublika" təşəbbüs qrupudur. "Respublika" üçün toplanan 41 mindən yuxarı imza və lazımı sənədlər avqustun 22-də MSK-ya təqdim edilib. Müsavatdan bildirilib ki, respublika üzrə 88 seçki dairəsini əhatə edilib, 824 imza vərəqində 41128 seçici imzası təhvil verilib MSK-dan müvafiq arayış alınıb. Seçki Məcəlləsinin tələbinə uyğun olaraq,

MSK "Respublika" təşviqat qrupunun qeydə alınması barəsində 7 gün ərzində qərar verməlidir. Bu isə o deməkdir ki, MSK Müsavatın yaratdığı təşviqat qrupunun qeydə alınması məsələsinə ən gec avqustun 29-dək baxmalıdır.

Sentyabrın 3-dən isə referendumla bağlı təbliğat-təşviqat kampaniyasına rəsmi start verəcək. Kampaniya sentyabrın 25-də səhər saat 8-də başlayacaq.

Müsavat Partiyasının Divan üzvü Razim Əmiraslanlı "Yeni Müsavat" a bildirib ki, "Respublika" təşviqat qrupunun qeydə alınmaması üçün heç bir əsas yoxdur: "Biz artıq qanunvericiliyə uyğun olaraq nəzərdə tutulmuş imzaları toplayaraq təşviqat qrupunun qeydə alınması üçün

həmin qüvvələrə qarşı arxayın şəkildə istədiyi addımı ata bilər. Dünyada gedən proseslərin də dərin analizi onu göstərir ki,

həmin qüvvələrə qarşı arxayın şəkildə istədiyi addımı ata bilər. Dünyada gedən proseslərin də dərin analizi onu göstərir ki,

R.Əmiraslanlı qeyd etdi ki, əgər siyasi qərar olsa, təşviqat qrupunu qeydə almasalar, bununla bağlı partiyada müzakirələr olacaq və müəyyən addımlar atılacaq.

□ **E.SEYİDAĞA**

Bu ilin oktyabrında 11 illik həbs cəzası başa çatmalı olan sabiq səhiyyə naziri Əli İnsanova yeni cinayət işi açılıb. Mətbuata məlumat verən sabiq nazirin vəkili Toğrul Babayev Qaradağ rayon prokuroru Natiq Abdullayevin avqustun 23-ü gecəsi vəkillərə zəng edərək bu barədə xəbər verdiyini bildirib. "Əli İnsanovun hüquqları kobud şəkildə pozulur. Onun vəkilləri artıq 3 saatdan çoxdur ki, Qaradağ rayon prokuroru Natiq Abdullayevin keçirdiyi dindirmə prosesinə buraxılmır. Biz dəfələrlə cəzaçəkmə müəssisəsinə buraxılmağımızı və dindirmədə iştirakımızı tələb etmişik. Lakin hər dəfə deyirlər ki, tezliklə bizi ora buraxacaqlar, ancaq bu, hələ də olmayıb", - deyərək avqustun 24-də səhər bildirib.

Əli İnsanova narkotik

və üsyan ittihamı - yeni cinayət işi

Sabiq nazirin azadlığa buraxılmasına iki ay qalmış qanunsuz həkimlik fəaliyyətində və dustaqları itaətsizliyə çağırmaqda günahlandırıldığı deyilir

Günorta saatlarında isə Ə.İnsanovun nələrdə ittiham edildiyi məlum olub. Virtualaz.org saytının Ədliyyə Nazirliyinin Penitensiar Xidmətindəki etibarlı mənbədən əldə etdiyi məlumata görə, sabiq nazir qanunvericiliyə və Penitensiar Xidmətin daxili qaydalarına zidd olaraq, məhbuslara resept yazıb və qeyri-qanuni həkimlik fəaliyyəti ilə məşğul olub.

Ədliyyə Nazirliyinin Baş Tibb İdarəsi Əli İnsanovun təyin etdiyi dərman vasitələrinin ekspertizasını aparıb və onların bəzilərinin tərkibində narkotik maddələr aşkarlanıb. Bununla əlaqədar olaraq, Penitensiar Xidmət daxili təhqiqata başlayıb. Araşdırma zamanı Əli İnsanov sabotaja əl atıb, dava salıb və məhbusları üsyana qaldırmaq cəhdi edib.

Konkret maddələr açıqlanmasa da, iqtidaryönlü mətbuat orqanlarının yazdığı xəbərlərdən aydın olur ki, sabiq nazir yuxarıda qeyd olunan ittihamlarla təqsirləndiriləcək.

Uzun müddət 13 sayılı cəzaçəkmə müəssisəsində Ə.İnsanovla birlikdə məhbus həyatı yaşayan Müsavat başqanının müavini Tofiq Yaqublu öz facebook səhifəsində status paylaşılıb. T. Yaqublunun yazdığına görə də Ə. İnsanov həbsxanada ona müraciət edən məhkumları səhv müalicə etməkdə təqsirləndirilir.

Baş Prokurorluğun mətbuat xidməti Əli İnsanova qarşı cinayət işinin açılması ilə bağlı xəbərlərə münasibət bildirməyib. "Hazırda tərəfimizdən müvafiq araşdırmalar aparılır. Yaxın zamanlarda bununla bağlı ictimaiyyətə məlumat veriləcək", deyərək Baş Prokurorluğun mətbuat xidmətindən "Turan" a bildiriblər.

Qeyd edək ki, ötən ay Ə.İnsanova yeni cinayət işi açılacağı barədə xəbər yayılmışdı. Lakin vəkili bunu təkzib etsə də, günlərlə mətbuat və sosial şəbəkələrin müzakirə mövzusu olmuşdu. İctimaiyyətin rəyini öyrənmək üçün belə bir xəbər ortaya atıldığı deyilir və yaxın günlərdə bunun gerçəkləşəcəyi qeyd olunurdu. İndi də sabiq nazirə qarşı yeni ittihamların meydana çıxması ölkənin gündəminə oturub. Baxışlar müxtəlifdir. İttihamlarda siyasi çaralar axtaranlar da var, bunun əksini deyənlər də.

Ümid Partiyasının sədri İqbal Ağazadə "Yeni Müsavat" a açıqlamasında irəli sürülən ittihamların doğruluğuna şübhə ilə yanaşdığını bildirib: "Həbsdən çıxmasına iki ay qalan bir şəxsin o deyilənləri yerinə yetirməsi absurdur. Bu baxımdan, onun Cinayət Məcəlləsinin konkret maddələri ilə ittiham olunmasını qəbul etməyirəm. Sərt yanaşma olduğu qənaətinə deyəm. Bunun nədən doğduğunu deyə bilmərəm. Əgər azadlığa çıxmasına az müddət qalan bir şəxs belə ağır maddələrlə ittiham olunursa, özü də həbsxanada qalmağın üçün bu edilirsə, demək, burada sifariş var".

Hüquq müdafiəçisi Mirvari Qəhrəmanlı Ə.İnsanovun həkimlik fəaliyyətinə məhkəmə tərəfindən qadağa qoyulmadığını bildirdi: "Onun diplomu ləğv olunmayıb. Məhbus olmaq insanın peşəkarlığına, biliyinə qadağa qoymur. Həkim Hipokrat andi içib və istənilən şəraitdə xəstəyə kömək etməlidir. Əli İnsanov xəstə məhbuslara və hətta müəssisə işçilərinə tibbi yardım edib, bu böyük bir humanist addımdır. Əgər həbsdən azad olunmasına iki ay qalmış, beynəlxalq təşkilatların siyasi məhbus hesab etdiyi bir insana onun humanist addımına görə qurama cinayət işi qaldırılırsa, deməli, hakimiyyət bu şəxsədən çəkinir, özünə qarşı ciddi qüvvə hesab edir. Hazırda Əli İnsanov siyasi məhbus hesab edən və onun azad olunmasına çalışan hüquq müdafiəçiləri prosesi diqqətlə izləyir. Bununla əlaqədar yaxın zamanlarda onun yenidən müdafiəsinə başlayacaqlar".

YAP-çı deputat, "Azərbaycan" qəzetinin baş redaktoru Bəxtiyar Sadiqov Ə.İnsanovun işində siyasi çaraların olduğunu deyənə sət təpki göstərdi: "İttihamlarla tanış oldum. Anlamıram ki, bu insanlar iqtidar-müxalifətlə, yaxud vaxtilə iqtidarda təmsil olunmuş və sonradan hakimiyyətə qarşı olan şəxslərlə bağlı cinayət aktı baş verəndə niyə burada qərəz axtarırlar. O, qapalı müəssisədə cəzasını çəkir. Heç birimiz onun yanında deyilik. Buna görə də deyə bilmərik ki, həqiqət nədir. Amma hüquq-mühafizə orqanları araşdırma aparıblar. Yəqin ki, dərmanlar ekspertizadan keçirilib. Çox güman ki, əldə konkret sənədlər var. Onun həkim olduğu məlumdur. Buna görə qeyri-qanuni həkimlik fəaliyyəti ilə məşğul olması barədə ittihamı birmənalı inkar etmək düzgün deyil. Yəqin ki, şahidlər var. Əgər istintaq hərəkətləri aparıldıqı zaman öz etirazını bildirib, azadlıqdan məhrum olunmuş insanları itaətsizliyə çağırıbsa, bunun hamısı sübut olunmalıdır. Tək istintaq yox, məhkəmə zamanı da. Ə.İnsanovla bağlı faktı bu cür yozmağa, iqtidarın "qurduğu iş" kimi qələmə verməyə çalışmaları səbirlə olmağa çağırıram. Məhkəmədə bu iş araşdırılacaq. Nəyə bir kampaniya aparmağa gerek yoxdur. Ə.İnsanovu hər kəs tanıyır. Uzun müddət nazir olan şəxs kimi tanınmış insandır. Hüquq-mühafizə orqanlarının peşəkarlığına, ədalətinə inanıram. Kimlərsə bu hadisəni müxtəlif istiqamətə yozurlarsa, demək, niyyətləri başqadır. Hadisələrin sonunda veriləcək hüquqi qiyməti gözləmək lazımdır. Zamanında o, nazir olanda tabeliyində çoxsaylı işçilər var idi. Sonradan iqtidarın əleyhinə qeyri-qanuni əməllər törətdi. Onun zamanında kifayət qədər gücü, imkanları var idi. İnsanlar elə hesab

edirdilər ki, o toxunulmazdır, ona heç kim heç nə edə bilməz. Amma dövlətimiz qanuna söykənərək, lazımı olanları etdi. Sonradan faktlar üzə çıxdı ki, hansı dövlətlər nələr ediblər, maliyyə haradan gəlib, Azərbaycanda sabitliyi pozmağa çalışan "arxalı qüvvələr" heç nə edə bilmədiklərsə, bu gün Ə.İnsanov azadlığa çıxdıqdan sonra da heç nə edə bilməyəcək. Hakimiyyətin ondan çəkinməsi barədə fikirlər gülməli səslənir. Azərbaycan iqtidarı o qədər güclüdür ki, heç nədən çəkinmir".

Penitensiar Xidmətin sabiq rəisi Məmməd Zeynalov daxili qanunlara görə bir məhbusun digər bir məhbusu müalicə etməsində cinayət əməlinin olmadığını söylədi: "İnsanov həkimdir. Əgər onun verdiyi müalicə nəticəsində ölüm hadisəsi baş veribsə, yaxud təhlükəli başqa nəşə yaranıbsa, hardasa cinayət hadisəsi sayıla bilər. Amma digər hallarda heç bir cinayət hadisəsi yoxdur. Həkimlik təhsili olmayan bir şəxs belə iş görərsə, o zaman qanunsuz həkimlik etmiş sayılır. Amma bu şəxs həkimdir, ona görə cinayət hadisəsi bu yöndə ola bilməz. Dərmanı müalicə növü kimi yazan şəxsin günahı yoxdur. Tərkibində narkotik maddə aşkarlanıbsa, narkotik maddəni həbsxanaya keçirən şəxs günahkardır. Burada da İnsanovla bağlı cinayət tərkibi görmürəm. Burada qiymət də yoxdur. Müəssisədəxili qaydaları pozan çağırışlar kimi maddə var. Bu da nüfuzu olan, oğru aləminə daxil olan şəxslər tərəfindən daha çox edilir. İnsanov kriminal aləmə daxil deyil, sadəcə, bir həkimdir. Müəssisədə daxilində Ədliyyə Nazirliyinə

aid çoxsaylı qaydalar ola bilər. Bunu bir məhbus pozursa, bu da cinayət hadisəsi sayıla bilməz. Qanun Milli Məclis tərəfindən qəbul ediləndir. Daxili qaydalar dedikdə bunlar qanun deyil. Yeni qanun burada pozulmur".

Bir müddət məhbus həyatı yaşayan tibbi elmləri doktoru, professor Adil Qeybullaxanlı vaxtilə ona müraciət edən məhbus yoldaşlarını müalicə etdiyini söylədi: "Mətbuatdan məlumatı oxudum. Düşünürəm ki, rəsmiləşdirilmiş bir ittiham deyil. Sadəcə, ortaya atılıb. Həkimlər xalqın içərisində olub və harada olmalarından asılı olmayaraq, ətrafdan onlara müraciətlər edilir. Həkimlər

həmişə xalqın xidmətçiləri olublar. Yeni istənilən yerdə fəaliyyət göstərə bilərlər. Həbsxanada da həkimlərə də im müraciətlər olur. Onlar da öz yardım və tövsiyələrini verirlər. Hesab edirəm ki, bu normal bir haldır. Amma İnsanovla bağlı real mənzərəni bilmirik. Hadisələri izləyək. Məsələ rəsmiləşəndən sonra konkret rəy bildirmək olar. Mən də həbsxanada olanda mənə çoxsaylı məhbus müraciətləri olub və öz yardımımı etmişəm. Bu hamıda olur".

Qeyd edək ki, Ə.İnsanov 2005-ci ilin oktyabr ayında həbs edilib. O, dövlət vəsaitlərinin mənimsənilməsində və dövlət aktivlərinin qanunsuz özəlləşdirilməsində ittiham olunub. 2007-ci ilin aprel ayında Ə.İnsanov Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin hökmü ilə əmlakı müsadirə olunmaqla və 3 il ərzində dövlət vəzifəsi tutması qadağan edilməklə, 11 il müddətinə azadlıqdan məhrum olunub.

□ Cavansir ABBASLI

"Belə cılız, primitiv, guya "sensation" məlumatlara münasibət bildirmək niyyətində deyiləm"

Professor İlham Rəhimovun köməkçisi: "Rossiya" hotelinin yerində yenisini tikməyi planlaşdırırıq"

Bugünlərdə mətbuatda Azərbaycan əsilli milyarder Qod Nisanovla qalmaqallı jurnalist-biznesmen, life-news.ru saytının redaktoru Aram Qabrielyanov arasında "sensation" bir yazışma olduğu barədə açıqlama yayılıb. Guya 2015-ci ilin noyabr və dekabr ayına təsadüf edən həmin yazışmada azərbaycanlı milyarder-oligarx Aram Qabrielyanovdan xahiş edir ki, "Ren TV" telekanalında onun Moskvadakı nəhəng topdansatış ərzaq bazası "Food City" haqda tənqidi reportajını kimin sifariş etdiyini araşdırsın.

Musavat.com bu məsələyə Qod Nisanovun ortağı, hüquq elmləri doktoru, professor İlham Rəhimovun münasibətini öyrənmək istəyib. Lakin İ.Rəhimovla əlaqə yaratmaq mümkün olmadığından onun biznes işləri ilə məşğul olan köməkçisinə telefon açdı. Köməkçi əməkdaşımıza aşağıdakıları bildirdi: "Mətbuatda yayılan belə cılız, primitiv, guya "sensation" məlumatlarına münasibət bildirmək niyyətində deyiləm.

İlham müəllim və onun şərikləri Moskvada daha ciddi işlərlə, nəhəng layihələr həyata keçirməklə məşğuldur. Əgər bu, jurnalistləri maraqlandırarsa, görəcəyimiz işlərdən biri haqqında ətraflı, doğrudan da sensasiya ola biləcək məlumat verə bilərəm. Bu yaxınlarda Kremlin yaxınlığında yerləşən keçmiş "Rossiya" hotelinin yerində yenisini tikməyi planlaşdırırıq. Artıq layihə hazırdır və təsdiq olunub.

Qeyd edim ki, yeni inşa ediləcək bina müasir tələblərə cavab verən nəhəng bir hotel kompleksindən ibarət olacaq".

□ Musavat.com

Türkiyə Silahlı Qüvvələrinin Suriyanın Cerablus və Menbic məntəqələrini terrorçulardan təmizləmə əməliyyatı aktiv quru əməliyyatları fazasına keçib. İki gün əvvəl hava və artileriya zərbələri ilə başlayan "Fırat qalxanı" əməliyyatı çərçivəsində ötən gün Türkiyə ordusunun zirehli texnikaları sərhədi keçərək Suriya ərazisinə daxil olub.

Əməliyyata Türkiyə ordusu Xüsusi Təyinatlı Qüvvələri komandanı Zəkai Aksakallı rəhbərlik edir. Suriya ərazisində əməliyyatları eyni zamanda Azad Suriya Ordusu birlikləri dəstəkləyir. Avqustun 24-də Suriya ərazisindəki Kıvrırcık və Keklice kəndləri və ardınca daha iki kənd azad edilib. Onlarla İŞİD terrorçusu məhv edilib.

Türkiyənin Daxili İşlər Naziri Afqan Ala bildirib ki, əməliyyatlar terror təhdidi tam olaraq aradan qaldırılana qədər davam edəcək. Əməliyyatlarda təxminən 20-dək tankın və zirehli texnikanın iştirak etdiyi, "F-16" qırıcılarının davamlı olaraq terrorçuların mövqelərini bombaladığı bildirilir.

Rəsmi Ankara bəyan edib ki, antiterror əməliyyatlarının hədəfi İŞİD və PKK-nın Suriya qanadı hesab olunan PYD-dir. Ankara PYD-nin daha öncəki xəbərdarlığa məhəl qoymayaraq Fərat çayının sol sahilinə (Türkiyə sərhədlərinə doğru - K.R.) keçməsinə həzm etmək fikrində deyil. Xarici işlər naziri Çavuşoğlu bildirib ki, İŞİD-dən azad edilən ərazilərə digər silahlı qrupların yerləşməsinə imkan verilməyəcək, bu bölgə-

Türkiyə ordusu Suriyaya girdi-4 kənd terrorçulardan təmizləndi

Ankara sərhəddən terrorçu qrupları təmizləmək, "təmiz bölgə" yaratmaq və terrora qarşı psixoloji üstünlük qazanmağa çalışır

lərə dinc əhali yerləşdiriləcək.

Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan isə bildirib ki, Türkiyə ordusunun əməliyyat keçirməsi zərurəti günü-gündən artan terror olub. Xüsusən də sərhəd bölgələrinin davamlı olaraq terrorçular tərəfindən bombalandığını qeyd edən ölkə başçısı deyib ki, Türkiyəyə qarşı artan ter-

rorun qarşısını almaq üçün ordu hərəkətə keçib: "Artıq son olsun dedik və bu iş burada nöqtə qoyulması lazımdır. Biriləri meydan oxudular, elə olacaq, belə olacaq dedilər. Burdan onlara səslenirəm: siz olanların hesabını tutun. Kim Türkiyəni təhdid edəcəksə, kim olursa-olsun, bu millət öz ordusu, polisi və mühafizə-

cisi ilə onlara qarşı çıxacaq".

Qeyd edək ki, Türkiyənin Suriya ərazisinə daxil olub antiterror əməliyyatları keçirməsi rəsmi Dəməşqin sərt etirazlarına səbəb olub. Suriya Xarici İşlər Nazirliyi bu hadisəni müstəqil ölkənin suverenliyinə təhdid adlandırıb və BMT-yə şikayət edib. Eyni zamanda ABŞ və Avropa Birliyi də Türkiyənin Suriya ərazisində əməliyyatlarına münasibət bildirib. Lakin Vaşinqton və Brüssel ehtiyatlı mövqe tutaraq, əməliyyatların İŞİD-lə məhdudlaşdırılmalı olduğunu açıqlayıb.

Məlum olduğu kimi, Vaşinqton PYD-ni müdafiə edir, İŞİD-ə qarşı savaşa kürd qüvvələrini dəstəkləyir. Türkiyə isə İŞİD-lə yanaşı, PYD-yə qarşı da əməliyyat aparır. Ankaranın kürdləri də hədəfə alması Vaşinqtonu açıq bürüzə verməyə də, narahat edir. Bu mövzunun

Baydenin Ankara səfərində də müzakirə obyektinə olacağı gözlənilir.

Kürdlər də Türkiyə ordusunun İŞİD-lə yanaşı, PYD mövqelərini vurmasına sərt etiraz ediblər. PYD həmsədri, Suriya kürdlərinin lideri Saleh Müslim "tweet" yazaraq "Türkiyə Suriya bataqlığında çox şey itirəcək" yazıb. Bununla da Türkiyə ordusunun Suriya ərazisində ciddi çətinliklərə qarşı-qarşıya qalacağına işarə edib. Ancaq indiki durumda kürdlərin Türkiyə ordusu ilə açıq savaşa girməsi mümkün deyil. Lakin vətəndaş müharibəsinin mövcud olduğu bütün ölkələrdə olduğu kimi, Suriyada da nizami Türkiyə ordusunun kiçik silahlı qruplarla mübarizədə ciddi çətinlik yaşayaçağı gözlənilir.

Belə görünür ki, Türkiyə uzun zamandır hazırladığı bu

planı əsas zərbə qüvvəsi olaraq Türkiyə ordusu vasitəsilə həyata keçirməklə daha çox problemlə hesab olunan terror qrupları ilə üzücü müharibədən yayınmağa çalışacaq. Türkiyə ordusunun ağır zərbə qüvvəsinin qarşısında İŞİD və YPG yaraqlılarının dayanması mümkün deyil. Görünən odur ki, Türkiyə ordusu terrorçuların Menbic və Cerablusdan təmizlədikdən sonra ərazidə "tampon bölgə" yaratmaq və daha əvvəl planlandığı kimi, bölgəni Azad Suriya Ordusunun (ASO) nəzarətinə verməklə, humanitar bölgə yaradacaq. Bununla da eyni zamanda Türkiyə ərazilərinə terrorçuların sızmasının qarşısı alınacaq, sərhədlər daha ciddi nəzarətə götürüləcək, eyni zamanda hərbi-psixoloji üstünlük qazanılacaq.

□ **Kənan RÖVŞƏNOĞLU**

"Rövşən Lənkəranski" haqda "Kurtlar vadisi" kimi əfsanə

Azərbaycanlı "qanuni oğru" Rövşən Cəniyevin ("Lənkəranski") İstanbulda qətlə yetirilməsindən sonra keçən günlərdə də onun personasına olan diqqət azalmayıb. "Qanuni oğru"nun ölümündən sonra da barəsində ən ağılasığmaz xəbərlər yayılmaqdadır.

Axar.az saytı Rüfət Əhmədov adlı müəllifin Lənkərandə "Rövşən Lənkəranski"nin üç mərasimindən hazırladığı yazını dərc edib. Yazıda bəzi maraqlı nüanslar var. **Sitat:**"İnsan axını, Rövşənin xatirəsinə göstərilən sevgi və hörmət barədə uzun-uzadı danışmağa ehtiyac yoxdur. Amma yasa gələnlərin belə danışdıqları diqqətimdən kənarda qalmadı. İki-iki, üç-üç çevrə quran gəncilər "Rövşən Lənkəranski"nin ölümündə "Kurtlar Vadisi"yə aid məqamlar axtarırdılar. Biri deyirdi ki, "ölməyib, əslində sağdır". Bir başqası deyirdi ki, dostları onu reanimasiyadan çıxarıb başqa yere aparıblar, sağaldandan sonra yenidən meydana atılacaq. Hələ onun oxşarının öldürüldüyünü də deyənələr var. Bu eşitdiyim də maraqlı idi: "Dəfələri "Inter-

"Qanuni oğru"nun ölümündən sonra da barəsində ən ağılasığmaz xəbərlər yayılmaqdadır

pol"dan gəlib qəbri açmağa çalışıblar, amma Rövşənin dostları və qohumları imkan verməyiblər. Qəbrin ətrafında 10-15 nəfər gecə-gündüz keşik çəkir". Müəllif yazır ki, məzarlıq qarşısındakı maşınlarda əyləşən gənclərin saatlarla orda keşik çəkməsini görüb: "Amma "İnterpol" məsələsi ilə bağlı nə rəsmi bir məlumata rast gəlməyirdim, nə də özüm bir rəsmi nümayəndə ilə görüşə bildim. Amma fərzziyələr, şayiələr bitib-tükənmək bilmir".

Nə idi onu bu qədər cəlbədicilərin?

"Rövşən Lənkəranski" uzun illər cəmiyyətin böyük bir kəsiminin diqqət mərkəzində olub. Nə idi onu bu qədər cəlbədicilərin? Maliyyə imkanları? Əlbəttə yox! Ölkədə Rövşən yaşda olan və daha imkanlı şəxslər də vardı. Sözübütövlüyü, ədaləti, yoxsa qan-qadadan uzaq olmayan bir aləmin nüfuz sahibinə çevrilməsi? Hələ ölümündən əvvəl bəlli idi ki, "Rövşən Lənkəranski" dindardır, spirtli içki içmir, narkotiklərdən də uzaqdır. Uzun danışmağı da sevmir. Kriminal aləmdə ona rəğbət olmayanların, düşmənlərinin sayı da az deyildi. Onu ölümündən əvvəlki illərdə 5-6 mühafizəçisinin əhatəsində doğma məhəlsində, Lənkəranın "Kiçik Bazar" məscidi önündə düzənlənən Aşura mərasimində qatılmaq görmüşdü. "Rövşən Lənkəranski" əlinə silah alıb atasının qatilini məhkəmə zalında öldürəndən sonra ayağı doğma şəhərinə çox az dəyərdi. Onun səs-sorağı çox vaxt Rusiyadan, Dubaydan, son dövrlər isə Türkiyədən gəlirdi.

Fakt budur ki, "oğru dünyası"nın son on illiklərdə ən nüfuzlu simaları - "böyük qardaş" - Hikmət Muxtarov ("Sabirabadlı Hikmət") və Məmməd Hüseynovun ("Masallı Məmməd") ölümündən sonra internet axtarış saytlarında adı ən çox aranan azərbaycanlı "qanuni oğru"lar

sirasında ilk yerdə idi.

O, 1975-ci ilin yanvar ayının 27-də Lənkərandə doğulub. Öldürülməyədi, 41-i tamamlayacaqdı. Onu kriminal dünyada ön sıraya çıxaran atasının qatilini məhkəmə zalında güllələməsidir. 17 yaşında əlinə silah alıb bu işə getmişdi. 1996-cı ildə baş verən o qətl işinə görə yeniyetmə Rövşənə cəmi 2 il iş kəsilib. 1997-ci ilin martında isə cəzası şərti cəza ilə əvəz olunaraq azadlığa buraxılıb. "Rövşən Lənkəranski"nin adı belə tanınmağa başlayıb...

2000-ci ildə "Lənkəranski" artıq "qanuni oğru" sayılırdı. Elə həmin il o, Bakı bulvarında kriminal aləmdə yaxşı tanınan Kəramət Məmmədovu münasibəyə zəminində üzərində olan odlu silahla yaralayır. "Lənkəranski" həmin davada ciddi psixi travmalar aldığı iddia edilir və məhkəmə-psixi ekspertizanın qərarı ilə müalicəyə göndərilir, ona qarşı açılmış cinayət işinin icraatı dayandırılır. Bir müddət sonra isə hüquq-mühafizə orqanları

onun izini itirirlər, onun barəsində beynəlxalq axtarış elan edilir. "Lənkəranski"nin sorağı bundan sonra Moskvadan daha tez-tez gəlir. Ona "qanuni oğru" adını dövrünün ən tanınmış "vor zakon"-Nardaranlı Mirseymur" verib. Moskvadakı biznes əlaqələrinin də "Lənkəranski" rəhbərlik Mirseymurla yaxınlaşdıqdan sonra yarandığı deyilir. Həmin dövrdə də günlərimizdə olduğu kimi Moskva bazarlarına nəzarət uğrunda amansız mübarizə gedirdi. Rusiyada tanınmış azərbaycanlı "qanuni oğru"lar bir-birinin ardınca öldürüləndən sonra Rusiya bazarlarında azərbaycanlıların biznesinə nəzarət "Rövşən Lənkəranski"yə keçir. İddialar var ki, onun "Lotu Quli" ilə münasibətləri məhz bazarlara nəzarət uğrunda savaştan qaynaqlanırdı və illərdir ki, davam edir.

2008-ci ilin fevralında Kiyevdə həbs edilən "Lənkəranski" Azərbaycan ekstradisiya edilmir. Buna səbəb Ukrayna hökumətinin ona qaçqın statusu verməsi olur. Amma 2009-cu il dekabrın 3-də "Rövşən Lənkəranski" yenidən Ukraynada həbs edilir. 2010-cu ildə Ağır Cinayətlərə Dair İşlər üzrə Məhkəmədə prokuror 2000-ci ildə Azərbaycan məhkəməsinə "qalmış borcunu" silmək üçün ona 12 il iş istəyir. Amma məhkəmə ona cəmi 2 il 9 ay iş kəsir və bu müddət başa çatdıqdan o, məhkəmə zalından azadlığa buraxılır.

Bundan sonra "Rövşən Lənkəranski" Azərbaycana az-az səfər edir. Adətən onun yaxınları yaşadığı ölkələrə yollanmaqla onunla görüşüblər. Onun İstanbulda qətlə yetirildiyi gün də belə olub. Ailəsi, anası onun görüşünə gediblər. Onlar birgə istirahətə yollanmağı planlaşdırıblar. Amma alınmayıb. Kriminal aləmin öz qaydaları var - yazılmamış qanunlardan biri də "qanuni oğru"nun öz əcali ilə bu dünyadan veda etməsidir. "Rövşən Lənkəranski"ni sağlığında əfsanə edən yazılmamış qanunlara riayət etməsi idi. Elə həmin qanunlara uyğun bu dünya ilə vidadlaşdı.

□ **E.HÜSEYNOV**

Gələm ay ölkəmizdə keçiriləcək referendumda iştirakla bağlı hüquqi qeydiyyatı olmayan AXCP-nin özəyini təşkil etdiyi Milli Şuranın boykot qərarı verməsi ictimaiyyət arasında ciddi müzakirələrə səbəb olub.

AXCP funksioneri Sahib Kərimli "Yeni Müsavat" a açıqlamasında səslənən iddialarla bağlı bunları dedi: "Faktiki olaraq, hazırda ortada müxalifət olan üç mərkəz var. AXCP-nin daxil olduğu Milli Şura, Müsavat və REAL Hərəkatı. Bu qurumların fəaliyyət imkanları var. Gözümüzün önündə AXCP və Milli Şuranın verdiyi boykot qərarı dayanıb. REAL-in əvvəl proseslərə qoşulub, sonra təşviqat qrupu yaratması və ardınca ilkin repressiyalardan sonra fəaliyyətini bu yöndə dayandırması, passiv boykot yolunu tutması var. Eyni zamanda Müsavat Partiyasının 42 min imza toplayıb, qeydiyyat üçün müraciət etməsi də gözümüzün qarşısındadır. Real mənzərə hazırda bundan ibarətdir. Əgər Müsavat qeydə alınarsa, təşviqat kampaniyasında iştirak edərsə, ələ düşən imkanlardan istifadə edib telekanaldan istifadə hüquqı əldə edərsə, hökumətə referendum yolunda maneələr yaradarsa, o zaman AXCP və Milli Şura boykot qərarına görə tənqidə açıq olacaq. Müsavat Partiyasının qeydiyyat məsələsi həll olunduqdan sonra məsələyə obyektiv baxış yaranacaq. Hazırda şərh vermək çox tezdir. Bütün hallarda hər şeyi zaman göstəre-

cək. Ümumən müxalifətin indiki fəaliyyəti qənaətbəxş deyil. Özlərini ana müxalifət sayan siyasi qüvvələrin digərindən məsuliyyəti daha çoxdur. Cəmiyyətin məsələyə baxışının zəif olmasında, vətəndaş cəmiyyətinin darma-

diyi qurum "Yurd"dur, "Yurd" təşkilatı, yaxud ictimai birliyi. "Yurd" birliyinin referendumla bağlı mövqeyi barədə bir şey deyə bilmərəm. Sadəcə olaraq, hər bir siyasi qurumun tutduğu hazırkı mövqə onun gücünün nümayişidir.

gərək var idi? Bununla ortaya çıxmaqda olan yeni müxalifətin də qarşısı alındı. İndiyə qədər Əli Kərimli və digər liderlərin ortaya ciddi nəticə çıxaracaq fəaliyyətləri olmayıb. Milli Şura və "Yurd" bildirdi ki, mitinqə hökumət icazə

AXCP və Milli Şuranın boykot qərarına dair iddialar

Sahib Kərimli: "AXCP və Milli Şura tənqidə o zaman açıq olacaq ki..."

Razi Nurullayev: "Böyük-böyük danışımağa nə gərək var idi?"

dağın olmasında müxalifət günahkardır".

Hələ də qeydiyyat məsələsi davam edən yeni AXCP-nin sədri Razi Nurullayev bildirdi ki, hər bir qurumun qəbul etdiyi qərar onun gücünün nümayişidir: "Düşünürəm ki, Əli Kərimli hazırda AXCP-ni təmsil edir. Bu ada bir iddialı qrup var, o da bizik. Əli Kərimlinin təmsil et-

"Yurd" və Milli Şuranın, eləcə də heç bir siyasi qüvvənin referendumu dayandırmaq gücü yoxdur. Təəssüflər olsun ki, bu gün həbs edilənlərin həbsində bizlərin, eləcə də özlərini qəhrəman sayan Milli Şura və "Yurd" təşkilatının günahı var. Onlar yaxşı bilirdilər ki, referendumu dayandırmaq gücləri yoxdur, amma böyük-böyük danışımağa nə

verməyəcək. Sadəcə, beynəlxalq təşkilatın qarşısında hesab vermək üçün bu addımı atdılar və insanları həbsə göndərdilər. İnsanlar da onların küyünə gedərək, həyatlarını məhv edirlər. Sən də istə çay içə-içə qəhrəmana çevrilirsən. Biz bu hallara qarşı idik. Düşünürük ki, müxalifətin hazırkı durumu onun gücsüzlüyünün nəticəsidir. Milli Şura və Kərimlinin rəhbərlik etdiyi "Yurd" mitinq keçirmək gücünə sahib deyil. 26 sentyabrda YAP öz iradəsini zorla olsa da, xalqa qəbul etdirəcək. Nəticədə referendum baş tutacaq. Bunun üzərində biz yalançı qəhrəmanlıq qurmaq istəmədik. 2018-ci il seçkilərinə hazırlaşmaq lazımdır. Heç zaman inqilabla Azərbaycanda dəyişiklik olmayacaq. Yalnız seçkilər vaxtı xalqı toparlamaq mümkündür. Bizim hazırlığımız məhz 2018-ci il seçkilərinə yönəlib".

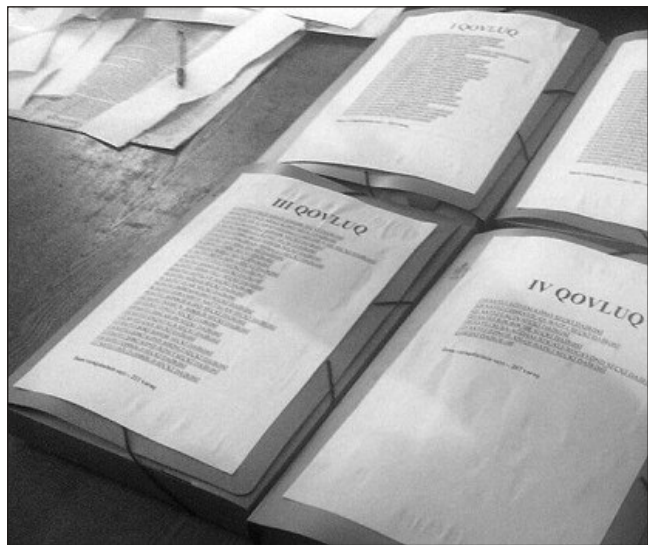
□ **Cavansir ABBASLI**

Müsavat imzaları verdi, MSK-dan cavab gözləyir

Respublika üzrə 88 seçki dairəsini əhatə edərək, 824 imza vərəqində 41 128 seçici imzası təhvil verilib

Müsavat Partiyasının təşəbbüsü ilə yaradılan "Respublika" təşviqat qrupu referendumla əlaqədar qanunvericilikdə tələb olunan 40 mindən artıq seçici imzasını toplayaraq, Mərkəzi Seçki Komissiyasına təhvil verib. İndi gündəmdə olan əsas məsələlərdən biri müxalifətin yeganə təşviqat qrupu olan "Respublika"nın qeydə alınıb-alınmayacağı, müxalifətə efiir vaxtının ayrılıb-ayrılmayacağıdır.

Müsavatın Mərkəzi Seçki Qərargahının sədri Gülağa Aslanlı deyib ki, MSK-ya respublika üzrə 88 seçki dairəsini əhatə edərək, 824 imza vərəqində 41 128 seçici imzası təhvil verilib: "Topladığımız imzaların sayı daha çox idi, lakin imza vərəqələri ovuna

çıxan hakimiyyət nümayəndələri Cəlilabad, Tərtər, Gəncə, Siyəzən, Abşeron, Qazax və digər bir çox rayonlarda doldurulmuş imza vərəqəle-

rini zor tətbiq etməklə imza toplayanların əlindən oğurlayıb aradan çıxıblar. Bundan başqa, imza toplayan şəxslərə, hətta imza verən seçicilərə

rə görünməmiş təzyiqlər olub. Buna rəğmən işimizi başa çatdırmağa bildik. Sənədləri Seçki Məcəlləsinə və MSK-nın qəbul etdiyi təlimata uyğun olaraq təhvil verdik, müvafiq arayışı aldıq" (basta-info). "MSK-nın qərarı nə vaxt bəlli olacaq" sualına G.Aslanlı "Seçki Məcəlləsinin tələbinə uyğun olaraq, MSK "Respublika" təşviqat qrupunun qeydə alınması barəsində 7 gün ərzində qərar verməlidir" deyib. G.Aslanlı deyib ki, artıq üç təşviqat qrupu qeydə alınıb: "Ümumilikdə prosesə beş təşəbbüs qrupu qatılıb və imza vərəqələri götürüb. Onlardan üçü artıq qeydə alınıb. Bunlar "Yeni Azərbaycan", "Vətəndaş cəmiyyəti" və "Bələdiyyə" təşviqat qruplarıdır. İmza vərəqələrini təhvil verən dördüncü təşviqat qrupu bizik. Biz konstitusiyaya təklif edilən bu mürtəce dəyişikliklərə qarşıyıq. Biz bu dəyişikliklərin xalqdan xəbərsiz edilməsinə qarşıyıq. Biz monarxiyaya qarşıyıq və bu mürtəce dəyişikliklərin gerçəkləşməsinin qarşısını almaq üçün qanunun verdiyi bütün imkanlardan istifadə edərək mübarizə aparacağıq".

Çevrilmiş piramida...

Hüseynbala SƏLİMOV

Özümü lap M.Qorkinin qəhrəmanlarından birinin yerində hiss edirəm. Bərəlmis gözlərlə ətrafıma baxır, nəse anlamağa çalışıram. Amma gücüm çatmır, Azərbaycan getdikcə mənim üçün məchul dairəyə çevrilir və az qala, K.Maleviçin "Qara kvadrat"ı xatırladır...

Qəraz, məşhur 11 sentyabr hadisələri dünya siyasətinə yeni bir dairə cızdı. Kommunizmin süqutundan sonra dünya ölkələri əsas təhdid kimi terrorizmi götürdülər. Demirəm ki, terrorizm kiçik problemdir və beynəlxalq diqqətin ona yönəlməsinə layiq deyil. Yox, bunu iddia etmək fikrindən çox-çox uzağam. Amma bəlkə də 11 sentyabrda çoxunun ağına belə gəlməzdi ki, nə vaxtsa bəzi ölkələrdə səsinin çıxaranların, etiraz etmək istəyənlərin hamısını ucdantutma terroçu adlandıracaqlar...

Bəli, terror bəlli bir hadisədir. Öz tarixi, prinsipi və təzahür forması var. Bu, onu digər mübarizə və etiraz formalarından tamam fərqləndirir.

Düzdür, öz tarixi boyunca terrorizm də xeyli dəyişib. Klassik terrorizmdən fərqli olaraq müasir terrorizm əsas hədəf kimi dinc insanları, heç bir təqsiri olmayan adi bəndələri götürüb. Təbii ki, bu, çox dəhşətlidir və onun bütün təzahürləri pislənilməli və qarşısı alınmalıdır...

Amma əvvəldə dedim ki, indi az qala bütün etiraz və siyasi mübarizə üsullarına terrorizm deyirlər. Halbuki daha fərqli bir təsnifat da var. Siyasi mübarizə dinc və konstitusional, bir də zorakı olur. Prinsipçə, elə bu siyasi təsnifatın üzərində dayanmaq, hamıya layiq olduğu münasibəti göstərmək olardı...

Təbii ki, dediyim sindrom yalnız bəzi ölkələrdə - zorən demokratik ölkələrdə müşahidə olunur. Amerikada heç kimin ağına da gəlmir ki, indi müxalifətdə olan respublikaçılara durub terroristlər desinlər...

Fəqət, elə ölkələr var ki, orada adı müxalifətçilik də az qala, terrorizm kimi yozulur. Min təəssüf ki, Azərbaycan da artıq belə ölkələrin sıralarına adlamaqdadır...

Niyə belə olur? Nədən hakimiyyət getdikcə hamıdan və hər şeydən xoflanmağa başlayır? Məsələ bundadır ki, bu tip hakimiyyətlərə elə gəlir ki, nüfuz sferalarını artırıqca və səlahiyyətlərini çoxaltdıqca güclənirlər. Amma heç də belə deyildir. Bəlkə də əksinədir - çox böyük hakimiyyət elə hakimiyyətin özü üçün də böyük təhlükədir. Mən burada "çevrilmiş piramida" söhbətini yada salmaq istərdim. Amma bu bənzətmə indi xeyli köhnəlib, yeni siyasi obrazlar meydana çıxıb...

"Çevrilmiş piramida" daim ləngər vurur, ləngər vurduqca da aşağılarını əzir. Ölkədə tuthatutun və kəshəkəsin baş alıb getməsinin də səbəbi budur. İndi elə bir vəziyyət yaranıb ki, hakimiyyət elə bir forma alıb və elə iddialara düşüb ki, ona qarşı etiraz etməmək sadəcə, mümkün deyil.

Bəzən baxıb görürsən ki, ortalıqda hətta ciddi bir etiraz da yoxdur. İnsanları elə şeylərə görə tutur və ya təqib edirlər ki, hətta 15 il bundan əvvəl buna görə onlara toxunmaz və yaxud da ki, yüngülcə qorxutmaqda kifayətlənərdilər...

Bəli, hakimiyyət getdikcə daha dözümsüz olur. Bütün bunlar isə guya "tolerantlıq nümunəsi" olan ölkədə baş verir...

Bəs bütün bunlar nə ilə bitəcək? Əslində hər şey yətinin bəllidir. Əgər siyasət "bir aktyoron teatrı"na çevrilirsə, onun insanlar tərəfindən imtina edilmək şansları artır...

Mən bir ara düşünürdüm ki, yaxınlarda və bir az uzaqlarda baş verən siyasi olaylar bizim hakimiyyət üçün də dərs olacaq və onlar da bütün bunlardan bir nəticə çıxaracaqlar. Fəqət, belə olmadı. Baxıb görürsən ki, siyasi trayektoriya eynidir, deməli sonluq da, final da eyni cür olacaqdır. Təbii ki, çox istərdik ki, bu ölkədə siyasətə dinc və konstitusional prinsiplər hakim kəsilsin. Amma "aşağılar"ın davranışı bir çox hallarda elə "yuxarı"ların davranışına adekvat olur. "Aşağılar" bir növ "yuxarıların" güzgüdə əksi olur - əgər "yuxarılar" qəddar olursa, "aşağılar" da buna eyni cür reaksiya verir və onlar da qəddarlaşırlar...

Mən sentyabrda təsdiqlənəcək konstitusional düzəlişlərə baxır və bir şey anlamağa cəhd edirəm. Hər yerdə referendumlar hakimiyyətlərin səlahiyyətlərinin azalmasına, cəmiyyətin səlahiyyətlərinin artmasına, hüquq və əzadlıqların genişlənməsinə xidmət edib. Burada isə tərsinədir...

Ona görə də bir daha deyirəm ki, özümü M.Qorkinin qəhrəmanlarından birinin yerində hiss edirəm. Bərəlmis gözlərlə ətrafıma baxır və nəse başa düşməyə, anlamağa çalışıram.

Amma heç nə alınmır, heç nə anlaya bilmir və daha da çaşbaş qalırım. Elə hey bir sual üzərində düşünürəm ki, doğrudanmı, insan hər şeyi öz dərisində sınaqdan keçirməlidir? Doğrudanmı, başqalarından öyrənmək və başqalarının səhvlərindən nəse götürmək mümkün deyil?..

Referendum təbliğati üçün yerlər

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

Kəçmiş MTN generalı Akif Çovdarov zindanda aclıq elan edibdir. Vaxtilə Akif müəllim yapistlərin əsas silləvuranlarından biri sayılırdı. İndi isə etiraz aksiyası keçirir. Yazıq Əli İnsanov da 11 illik cəzasını çəkib qurtarmağa az qalmış təzə şərlə üzləşibdir. Onu, bəzi məlumatlara görə, türmədə xəstələrə qanunsuz resept yazmaqda suçlayırlar. Hətta deyirlər onun yazdığı dərmanlarda narkotik varmış.

Beləcə, tragikomik durumdur. Adamlar qurduqları rejimin belasını çəkirlər, çəkməkdə davam edirlər. Bir dəfə buna münasibətini bildirmişəm, yenə yazıram: əslində yapistlərdən hamı zülüm çəkir, özləri daxil. Sadəcə, biri var müxalifətçi olub əzab çəkərsən, biri var sistemin öz adamı. Fərq böyükdür. Müxalifətçi olub rejimin türməsində yatmaq şərəfli işdir. İnsan qəlbən rahat olur ən azı. Yapist olub türməyə düşmək isə həm qəlbən, həm məişət baxımından əzablıdır. Bir pritçada deyilən kimi, meşəni qıran baltanın sapının ağacdan olması ağacları daha çox yandırır-yaxır.

Çovdarovun aclıq aksiyasının səbəbi də çox ab-surdur. Ağılıma gəlməyən bir məsələdir. Sən demə, bunun cinayət işi 50 cildəndən ibarətdir, prokurorluq isə avqustun axırına qədər işi məhkəməyə təhvil verməyi qarşısına məqsəd qoyubdur. İndi Çovdarovdan tələb edirlər hər gün azı 3-4 cildi oxusun. (Prosedura görə məhkəmədən qabaq suçlanan şəxsin istintaq materialları ilə tanış olmaq hüququ varmı - Azərbaycan üçün karikatur hüquq olsa da dedim biləsiniz). Çovdarov isə deyib o sürətlə oxumaqda çətinlik çəkir, aclıq elan edib.

Rəhmətliyin oğlu, bəs bu pis əməlləri törədəndə onların araşdırmasının, dəftər-kitabının da yekə alınacağını düşünəydin da bə! Necə olur axı, jurnalist döyməyə, biznesmen oğurlamağa, reketə və sairəyə sutkada 25 saat vaxt ayırırdın, indi o tip işlərinin kağızlarını oxuyub qurtara bilmirsən? Başa düşürəm, zəngin həyat və yaradıcılıq faktı var ortada. Ancaq prokurorluğu da anlamaq lazımdır. Onlara göstəriş belə verilibsə, qrafikdən çıxıb bilməzlər.

Ümumiyyətlə, cinayət işinin cildlərinin çox alınmasına görə prokurorluğu qınamaq olmaz. Ona qalsa Dostoyevski bir cavan oğlanın sələmçi qarını öldürməsi əhvalatını uzadıb düz 550 səhifə eləmişdi. Hələ Akif müəllim şükür eləsin ki, onun müstəntiqlərinin soyadı Dostoyevski deyil, əks halda, onun əməllərindən yazılan "əsər" 50 cild yox, minimum 150 cildlik "Dünya ədəbiyyatı antologiyası" boyda olmalıydı.

Akif müəllim aclıq aksiyasında olsun, sizə ərz edim referendumdan. Bildiyiniz kimi, gələn ay konstitusiyaya referendumu olacaq, zəhmətkeşlərimiz hər gün, hər yerdə bu vacib aksiyanı müzakirə edirlər, tənqidi, tərifi və təhqiri fikirlərini açıqlayırlar. Əsas fikirlər də onun üzərindədir ki, insanlar çox vacib bir şeyi öyrənilər: sən demə, bizdə konstitusiyaya var imiş! Əks halda, dəyişdirilmək istənilən nədir? Dünən isə hökumət referendum təbliğati, təşviqati, təxribati üçün yerləri vətəndaşların üzünə açmışdır. Bu ərazilərdə referendum haqda nə istəsən danışa bilərsən:

- Kürdəxanı türməsi.
- Şüvəlan türməsi.
- Qobustan qapalı həbsxanası.
- Qobustan açıq hava muzeyinin cənub-şərqində, Kiçik Daş dağının ətəyindəki qoyun yatağı.
- Dağlıq Qarabağda nəzarətsiz ərazilər.
- Rusiyada "Çeryomuşkin" bazarı.
- Biləcəri Daş bazarı avtomobil yolunun kənarındakı çuxur (uçaskovı gələne qədər).

Və sairə bu kimi yerlər zəhmətkeşlərimizin ixtiyarındadır. Təbliğat aparın, Əli müəllim də hələ uzun müddət resept yazacaq, içəridə həkim var, qorxmayın.

Danışıklarda dönüş, yoxsa döyüş dilemması gündəmə qayıdır

Azərbaycan ordusunun apreldəki blits-hərbi zəfəri, gözənlidiyi kimi, işğalçı Ermənistanın daxili siyasi-ictimai tarazlığı pozdu, erməni toplumunu əməllicə silkələyərək, 22 ildir ona aşılana "məğlubiyyətsizlik" mifini darmadağın elədi. Eyni zamanda ölkədə yeni daxili siyasi didişmələrə və düşmən axtarışına rəvac verdi.

Bu, bir yandan Azərbaycan üçün çox yaxşı bir nəticədir ki, 4 günlük müharibədən sonra düşmən ölkə çalxalanmağa başlayıb və hələ də çalxalanmaqda, deməli, həm də daxilən zəifləməkdə davam edir. Hərçənd bu da var ki, baş verən olaylar fonunda hakim Sərkisyan rejiminin də Qarabağ məsələsində maneə imkanları daralmış kimidir. Hər halda, görünən budur ki, hakimiyyət ən azından işğal altındakı ərazilərlə bağlı hansısa addım atmağa cürət eləmir. Xüsusən də İrəvanda polis binasının silahlı radikal tərəfindən ələ keçirilməsi olayının ardınca rəsmi İrəvanın tərəddüdləri artıb.

S.Sərkisyanın son Moskva səfəri də vəziyyətə aydınlıq gətirmədi, erməni ictimaiyyətini sakitləşdirmədi. Rusiya prezidenti Vladimir Putin Serjə siyasi dəstəyini ifadə eləsə də, Qarabağ məsələsində analoji dəstəyi dilə gətirmədi. Üstəlik, Kremldəki birgə mətbuat konfransında Putin açıq şəkildə bəyan elədi ki, Rusiya Ermənistanla mütəfiqliyə rəğmən, Azərbaycanla silah satışını davam etdirəcək.

Doğrudan da, Sərkisyanın Moskva səfərindən cəmi bir neçə gün sonra Rusiyanın müdafiə naziri Sergey Şoyqu Bakıya səfər elədi, Azərbaycanda yüksək səviyyədə qəbul olundu və iki ölkə arasında yeni silah tədarükü ilə bağlı anlaşmanın detalları müzakirə olundu.

Azərbaycan isə öz ordusuna müasir silah-sursatı təbii ki, vitrinə qoymaq üçün almır. Bunu kim bilməsə də, Ermənistanın hakimi elita da daxil, siyasi kəsim çox yaxşı bilir-xüsusən də 4 günlük aprel müsvayçılığından sonra. Burdaca yada salaq ki, apreldəki atəşkəs məhz erməni tərəfinin Kremldən israrlı xahişlərindən və Kremlin işə qarışmasından sonra bərqərar edilmişdi.

Məsələ də ondadır ki, aprel döyüşlərindən sonra Qarabağ itxalafı ilə bağlı kövrək sülh anlaşmasına olan inam yenə məhz erməni tərəfinin köhnə, maksimalist mövqeyə qayıdışı üzündən basdırılmaq üzrədir. Bunu həmçinin ondan görmək olar ki, Azərbaycan və Ermənistan prezidentlərinin sonuncu - Sank-Peterburq görüşünün üstündən iki aydan çox öt-

Əliyev-Sərkisyan görüşü: müharibə yenidən qapıda

Erməni toplumu və lobbisinin ərazilər məsələsində Sərkisyan rejiminə artan təzyiqli savaşa ehtimalını da artırıb; Qarabağ münaqişəsi ətrafındakı "pat vəziyyəti"nin təzədən partlama ehtimalı yaranıb; Kreml apreldəki neytrallığı ilə erməniləri bir də cəzalandıra bilər, əgər...

məsine baxmayaraq, problemin dinc yolla nizamlanmasında kiçik bir dönüş belə baş verməyib.

Birinci və baş səbəb qismində Sərkisyan iqtidarına həm daxildən, həm də xaricdən - diaspor səviyyəsində işğal altındakı torpaqlar məsələsindən ciddi təzyiqlərin olması göstərilir. Belə iddialar var idi ki, Rusiya Qarabağa dair "Putin planı" ilə bağlı bir neçə rayonun boşaldılması üçün İrəvana təzyiqliq eləmək istəyir. Məhz bu iddialar fonunda İrəvanda məlum dramatik hadisələr baş verdi. Maraqlıdır ki, həmin hadisələrdə qiyamçı qüvvələrə cəmiyyətə rəğmən, əksər KİV və siyasi kəsimdən də əhəmiyyətli dəstək gəldi.

Düzdür, qiyam iki həftədən sonra yatırıldı. Amma Sərkisyan da Qarabağ məsələsində heç vaxt "birtərəfli güzəştlərə" getməyəcəyini bəyan eləməklə radikal kəsimi sakitləşdirməyə çalışdı. "Birtərəfli güzəştlər" altında isə rəsmi İrəvan ərazilər qarşılığında Dağlıq Qarabağın qeyri-müəyyən statusunu nəzərdə tutur. Yəni həmişəki kimi, mesaj verilir ki, rayonlar yalnız Dağlıq Qarabağın "müstəqilliyinə" qarant veriləcəyi halda qaytarıla bilər.

Sözsüz ki, bu yanaşma Bakını qane edə bilməz. Belə mövqə açıq-aşkar yeni müharibə sifarişidir. Bu cür maksimalist yanaşma əslində Moskvanı da qane eləmir. Çünki yeni savaşa ehtimalını gücləndirir, Azərbaycanın öz ərazilərini güc yolu ilə azad etmək istəyinə güclü şəkildə haqq qazandırır, çünki beynəlxalq birlik də ilk addımı təcavüzkar ölkə kimi Ermənistanın atmalı olduğunu artıq qəbul edib.

Rusiyaya isə müharibə lazımdır deyil. Ən azı ona görə ki, müharibə iqtisadi resursların xərclənməsi zərurəti deməkdir və Kremli bölgədə İrəvan, Bakı və Ankara arasında ciddi seçim qarşısında qoya bilər. Bu üzəndən, ne müharibə mövzusunun, ne də ərazilər məsələsində Kremlin öz forpostuna təzyiqlər məsələsinin gündəmdən çıxmadığını söyləmək mümkündür.

Hər necə olmasa, Rusiya səmimi şəkildə istəsə, müharibə ehtimalını gündəmdən çıxarmaq üçün Ermənistanı bir neçə rayonun boşaldılması üçün təzyiqli göstərə bilər və istəyinə problemsiz çata bilər. Hələ ki bu istək gözə dəymir. Bəlkə Moskva işğalçı tərəfi Azərbaycanın əli ilə cəzalandırmaq istəyəcək? Bunun üçün apreldəki kimi müvəqqəti də olsa,

neytrallıq göstərmək yetər. Amma Kremlin hansı plana üstünlük verdiyini yəqin ki, dəqiqliklə onun özündən savayı kimsə bilmir.

Beləcə, Qarabağ məsələsi ətrafında özündə potensial savaşa ehtimalını daşıyan "pat vəziyyəti" davam edir. Demək, savaşa yenə qapıdadır. Hadisələrin bu cür inkişafını daha bir Əliyev-Sərkisyan görüşü önləyə bilərdi, əgər bu görüş də əvvəlki tək nəticəsiz başa çatmazsa.

Sonda yeri var bunu da qeyd edək: gərək həm vasitəçi dövlətlər, həm də təcavüzkarın özü unutsunlar ki, istənilən sülhün alternativ müharibədir və Azərbaycan xalqı işğal rejiminə sonsuzadək dözümlü göstərməyəcək. Onu da qeyd edək ki, hərbi ekspertlər oktyabra kimi olan müddəti hərbi əməliyyatlar üçün ən uğurlu sayırlar.

Bu müddət bitməyib və Azərbaycan öz hərbi qüdrətini artırmaqda davam edir. Rusiyanın neytrallığı yetər ki, Silahlı Qüvvələrimiz aprel uğurunu daha böyük miqyasda təkrarlayıb, bu dəfə radikal erməni toplumuna da, onun xaricdəki lobbisinə də ağıllandırıcı yekun dərsi versin, onları həmişəlik susdursun.

□ Analitik xidmət

Azərbaycanda sentyabrın 26-da keçiriləcək referendumdan sonra hakimiyyət və hökumət strukturlarında ciddi islahatların başlanacağı deyilir. Referendumda konstitusiyaya dəyişikliklər edildikdən sonra Azərbaycanı idarəçilik sistemində ciddi dəyişikliklər, islahatların həyata keçiriləcəyi, bunun bir konstitusiya tələbi olaraq reallaşdırılacağı qeyd olunur. Ən ciddi dəyişikliyin Nazirlər Kabineti ilə bağlı olacağı artıq xeyli vaxtdır müzakirə mövzudur.

Milli Məclisin Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri Əli Hüseynlinin iki gün öncə APA-ya verdiyi açıqlamalarda Nazirlər Kabinetinin fəaliyyətini tənqid etməsi isə Nazirlər Kabineti ilə bağlı siyasi hakimiyyətin hansısa qərarlar ərafəsində olduğu qənaətini yaradır.

Ə.Hüseynli Azərbaycanda son dövrlər həyata keçirilən islahatların sürəti ilə Nazirlər Kabinetinin idarəetmə sistemi arasında böyük təzad olduğunu diqqət çəkib: "Əlbəttə, Nazirlər Kabinetinin mövcud Konstitusiyaya və qanunvericiliyə uyğun olaraq öz səlahiyyətləri var və öz icra mexanizmləri mövcuddur. Nazirlər Kabineti kollegial orqandır. Hüquq sahəsi ilə bağlı deyərək

lərəm ki, çoxlu sayda sənədin, hətta qanunvericilik aktlarının qəbulu ilə bağlı müəyyən zəmanə ehtiyac olur. Nazirlər Kabineti həmin sənədlərə baxır, təbii ki, kollegial orqan olduğu üçün aidiyyəti nazirliklərə göndərir. Nazirliklərdə sənədlər hazırlanır, onlara viza qoyulur, yenidən Nazirlər Kabinetinə qaytarılır. Bu proses bəzən aylarla sürən prosesə çevrilir. Bu gün isə Azərbaycanın indiki inkişaf mərhələsi, onun regionda, dünyada tutduğu mövqə fonunda qərarların çox sürətlə, bir neçə gün, bəzən saatlarla ölçülən zaman çərçivəsində qəbulu və icraya yönəlməsi tələb olunur. Mövcud durumda Nazirlər Kabinetinin çevik reaksiya ver-

Artur Rəsi-Zadə formal məmura çevrilir

Sabiq baş nazirdən Nazirlər Kabinetinin taleyi ilə bağlı açıqlama

mək üçün həm mexanizmləri, həm də vərdisləri mövcud deyil. Bu dövrdə Nazirlər Kabinetinin islahatların önündə getməsinə də müşahidə etməmişik. İqtisadiyyat və digər vacib sahələrdə bütün təşəbbüslər prezidentdən gəlir, həmin qərarların icrasının Prezident Administrasiyası vasitəsilə həyata keçirildiyini müşahidə edirik. Bu baxımdan, konstitusiyaya edilən əlavə və dəyişikliklər nəticəsində vitse-prezidentlər institutunun yaradılması Azərbaycan dövlətçiliyi baxımından çox əhəmiyyətli bir addımdır, çevik bir mexanizmdir".

Azərbaycan Xalq Partiyasının sədri, sabiq baş nazir Pənah Hüseyn isə "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi ki, ölkədə ciddi demokratik dəyişikliklər olmasa, hakimiyyət orqanları, onun bütün qolları öz funksiyalarını qanunlara uyğun şəkildə yerinə yetir-

məsə, qanunvericilik və icra hakimiyyəti orqanları azad və ədalətli seçkilər vasitəsilə formalaşmasa, müstəqil məhkəmələr olmasa Nazirlər Kabinetinin qalıb-qalmamasının, formal mövcud olub-olmamasının elə də bir əhəmiyyəti olmayacaq. Nazirlər Kabineti də icra hakimiyyətinin bir qoludur. Təkcə Nazirlər Kabineti ilə bağlı hansısa addımlar atmaq vasitəsilə ölkədə köklü dəyişikliklərə nail olmaq mümkün deyil: "Bu referendumda ən qəribə məsələlərdən biri də həm Nazirlər Kabinetinin saxlanması, həm də vitse-prezidentlər institutunun tətbiqinin nəzərdə tutulmasıdır. Bir tərəfdən Nazirlər Kabineti formal olaraq saxlanılır, o biri tərəfdən vitse-prezidentlərin Nazirlər Kabinetinin işini həyata keçirəcəyi kimi açıqlamalar verilir. Əslində isə vitse-prezident hakimiyyətinin tətbiqi hakimiyyət ötürülməsi ilə bağlı siyasi

məqsədlər üçün nəzərdə tutulub.

Cəmiyyətdə referendumla laqeydlik var. Milli Məclisin bəzi deputatlarının 26 sentyabrdan sonra hansısa islahatlar olacağı barədə verdikləri açıqlamalar referendumla müsbət rəng vermək üçündür. Əslində isə Nazirlər Kabineti saxlanılır, baş nazir vəzifəsi ləğv edilmir. Nazirlər Kabinetinin ləğvi, baş nazir vəzifəsinin ləğvi üçün konstitusiyada konkret dəyişikliklər edilməlidir. Çünki baş nazir vəzifəsi konstitusional vəzifədir. Həmin vəzifənin ləğvi üçün konstitusiyada dəyişiklik olmalıdır. 26 sentyabr təyin edilən referendumla çıxarılan dəyişikliklərdə isə bunlar nəzərdə tutulmur".

Sabiq baş nazir qeyd etdi ki, Nazirlər Kabinetinin işinin yaxşılaşdırılması üçün onun Milli Məclis qarşısında hesabatlılığının real olması, Nazirlər Kabinetinin proporsional

parlament seçkilərində qalıb gəlmiş partiyaların sədrinə tapşırılması, Nazirlər Kabinetinin müəyyən qədər müstəqilliyinin olması kimi təkliflər indiye qədər irəli sürülüb. Ancaq bu təkliflər təklif olaraq da qalıb: "İndi isə vitse-prezidentlər institutunun tətbiqi ilə Nazirlər Kabinetinin elə də böyük olmayan səlahiyyətləri daha da azaldılır və bu orqan tamamilə formal bir struktura çevrilir. Ölkənin ikinci şəxsinin baş nazir yox, vitse-prezident olması isə baş nazir postunun siyasi əhəmiyyətini sıfıra endirir. İndiyə qədər heç olmasa bu postun siyasi əhəmiyyəti var idi. İctimai rəyde Nazirlər Kabineti anlayışının qavrayışı 26 sentyabrdan sonra daha da sönəcək. Nazirlər Kabineti icra hakimiyyəti ilə bağlı funksiyaların yerinə yetirilməsi üçün köməkçi bir təsərrüfat orqanına çevriləcək. Formal da olsa Nazirlər Kabineti qala-qala vitse-prezidentlər institutunun tətbiqi o deməkdir ki, məqsəd hakimiyyətin ötürülməsi mexanizmini etibarlı etməkdir. Mən referendumdan sonra hansısa bir gözlənilməz, ağıla gəlməyən nələrinə ortalığa çıxacağı qənaətində deyiləm. Baş nazir olduğu kimi qalacaq. Birinci vitse-prezident postuna isə prezidentə yaxın çevrədən olan adam təyin olunacaq".

□ **Etibar SEYİDAĞA**

Putin Türkiyəyə tarixi səfər edəcək - səbəb

İki lider yoldaşlıq matçını birgə izləyəcək; ekspertlər futbol oyununun arxasında siyasi çalarlar görürlər

Rusiya prezidenti Vladimir Putin avqustun 31-də Türkiyəyə səfər edəcək. Səfər Türkiyə və Rusiya futbol yığmaları arasında keçiriləcək yoldaşlıq oyunu ilə bağlıdır. Həmin gün Putin türkiyəli həmkarı Rəcəb Tayyib Ərdoğanla birlikdə Antalyada oyunu izləyəcək.

Ekspertlər bu səfəri hər iki ölkə arasındakı münasibətlərdə yeni bir mərhələnin başlanması kimi qələmə verirlər. Heç şübhəsiz ki, səfərin bu vaxta təsadüf etməsinin arxasında siyasi çalarlar mövcuddur.

Politoloq Elxan Şahinoğlu da Putinin gözlənilən səfərinin arxasında siyasi mətləblərin olduğunu istisna etmir: "Təyyarə hadisəsində iki ölkə arasında sıx münasibətlər mövcud idi. Son 15 ildə bu münasibətlər daha da inkişaf etmişdi. Putin və Ərdoğan hakimiyyətdə olduqları müddətdə münasibətlər dostluq həddinə çatdı. Rusiya hakimiyyəti istəyirdi ki, Qara dənizin dibindən Bolqarıstana, Avropa-ya boru xətti çəksin. İllərlə da-

nişiq gəldi və sonda Bolqarıstan rədd cavabı verdi. Amma Putin Ankaraya səfər edərək, Ərdoğanla bildirdi ki, Türkiyə üzərindən boru xəttini çəkək. O da razılaşdı və adını qoydu. "Türk axını" layihəsi. Bir-birinə qarşı ciddi müsbət addımlar atıldı. Təyyarə məsələsi 8 ay münasibətləri gərgin saxladı. Qardaş ölkə soyuqqanlı siyasət yürütdü və sonda münasibətləri normallaşdırmaq yolunu seçdi. Türkiyə Avropa Birliyi və Amerika ilə münasibətlərin soyuqlaşdığını görüb, seçim etməli oldu və Rusiyani seçdi. Hər iki tərəf ciddi addımlar atdı. Putin Ərdoğanı Rusiyaya dəvət etdi. İndi də futbol oyununu izləmək üçün Türkiyəyə gəlir. Bu çox ciddi addımdır və isti münasibətlə-

rə yol açacaq. Çünki Türkiyənin Qərblə münasibətləri getdikcə gərginləşir. Xüsusilə son aylardakı Fətullah Gülen məsələsi ilə bağlı vəziyyət daha da qəlizləşib. Qərbin iki seçimi qalıb: ya Türkiyə, ya da Gülen. İkincini seçsələr, çox güman ki, Türkiyəni itirəcəklər. Münasibətlər tam qopmasa da, inam itəcək. Bu dəqiqə türk cəmiyyətində sorğu keçirilsə, anti-amerikan mövqeyi üzə çıxar. Türkiyədə son çevriliş cəhdində Amerikanın əlinin olması ilə bağlı fikirlər daha çoxdur. Düzdür, bu, faktlarla sübut olunmur. Türkiyə-Rusiya yaxınlaşmasına hər iki dövlətin ehtiyacı var. Rusiya Ukrayna məsələsində gərginlik yaşayır. Avqustun 23-də də bir məsələ meydana çıxdı. Türk qoşunları Suriya ərazisinə daxil oldu. Bu çox vacib qərar idi. Çünki oradakı hadisələr birbaşa Türkiyəyə

təsir edirdi. Terror hadisələrinin törədənələri daha çox oradan olurdu. Eyni zamanda Türkiyəyə təhlükə olan PKK-nın Suriyada qolları var. Bu baxımdan, türk qoşunlarının ora daxil olması ilə dünyaya mesaj verilir ki, Suriyada kürd dövlətinin yaradılmasına imkan verilməyəcək. Türkiyənin bu addımı, əslinə qalsa, Suriya məsələsində oyunçu funksiyasını daşıyan dövlətlərin maraqlarına xidmət edir. Bu səfərlə çox güman ki, Putin və Ərdoğan arasında Türkiyə-Rusiya münasibətləri müzakirə olunmaqla yanaşı, Suriya məsələsi də diqqət mərkəzinə gələcək. Putin və Ərdoğan arasında demək olar ki, bütün problemlər aradan qalxıb. O da mümkündür ki, yaxın vaxtlarda Rusiya və Türkiyə birlikdə Suriyada əməliyyatlar həyata keçirsinlər. Putin çox güman ki, bu

məsələni də Türkiyədə Ərdoğanla müzakirə edəcək".

"Sivilizasiyalar və konfliktlər" Analitik Mərkəzinin rəhbəri Əhəd Məmmədli də Türkiyə-Rusiya yığmaları arasında keçiriləcək yoldaşlıq oyununun bir mesaj olduğu qənaətindədir: "Tarixə nəzər yetirsək görürük ki, Sovetlər Birliyi yeni qurulanda Qərb tərəfindən hər sahədə, o cümlədən idman sahəsində bir boykot siyasəti ilə üzlaşmışdı. Məsələn, SSRİ yığması ilk beynəlxalq yoldaşlıq oyunlarını Türkiyə millisi ilə keçirmişdi. Yeni türk-rus münasibətlərində futboldan əvvəllər də istifadə edilirdi. Futbol bir mesaj və görünürdü. Bu, onu göstərir ki, Türkiyə ilə Rusiyanın partnyorluğu müsbətə doğru irəliləməkdədir. Bu irəliləməyin nə qədər uzaqlara gedəcəyi isə ABŞ-dan asılı olacaq. ABŞ nə qədər NATO-dakı mütəfəqisi Türkiyənin üstünə gedəcəksə, o qədər də Türkiyə dünya və

regionda yeni tərəfdaşlar axtarmağa məcbur olacaq. Demokratiya baxımından Türkiyə-Rusiya yaxınlığı region ölkələri üçün mənfi görünə bilər. Amma Suriya probleminin həlledilməsində böyük rol oynaya bilər. Etiraf edək ki, Türkiyə-Rusiya-İran bir araya gəlsə, Suriya qətləmi dayandırılabilir. Amerika Suriyada gecikdi. Bunun səbəbi də Obama Administrasiyasının qorxaq, dişsiz xarici siyasəti oldu. İndi Suriyada əsas oyunçular Türkiyə, Rusiya və İrandır. Türkiyə-Rusiya yaxınlaşmasının dayandırılması üçün Qərb ya Rusiya, ya da Türkiyə ilə siyasətinə yenidən baxmalıdır. Qərb nə qədər ikisinin üstünə eyni vaxtda gedəcəksə, o qədər də Ərdoğanla Putini bir-birinə yaxınlaşdıracaq. Xüsusən də avropalı siyasətçilər Ərdoğanla və Türkiyəyə qarşı politkorrektlik cizgilərini çoxdan keçən istehyasını və nifrətini dayandırmalıdır".

□ **Cavansir ABBASLI**

Ləğv edilmiş Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin Energetika və Nəqliyyat Sahələrində Təhlükəsizlik Baş İdarəsinin həbsdə olan sabiq rəisi Akif Çovdarov 1 saylı Bakı İstintaq Təcridxanasında aclıq aksiyası keçirir.

"Yeni Müsavat"a müsahibəsində A. Çovdarovun vəkili Sadiq Rəsulov bildirib ki, onun bu addımı atması aparılan istintaqla bağlıdır. Vəkilin sözlərinə görə, istintaq qərar qəbul edib ki, Akif Çovdarov hər gün 3-4 cildlə tanış olmalıdır və istintaq avqustun 30-da yekunlaşmalıdır. Akif Çovdarovun səhhəti isə buna imkan vermir. Ona görə də o, aclıq aksiyası keçirir, ona işlə tanış olmaq üçün şərait yaradılmasını istəyir. Vəkil bildirib ki, Çovdarov hesab edir ki, istintaqın qərarı qanunsuzdur, qəsdən onun işlə tanış olmasının qarşısını almağa yönəlib.

Bəs hüquq müdafiəçiləri Akif Çovdarovun aksiyasından xəbərdardırlarmı, onun hüquqlarını müdafiə etməyi düşünür-lərmə?

Məsələ ilə bağlı "Yeni Müsavat"a hüquq müdafiəçisi Novella Cəfəroğlu danışıb. O bildirib ki, Akif Çovdarova qarşı təzyiqlər olarsa, o zaman hüquq müdafiəçisi kimi onu müdafiə etməyə qoşulacaqlar: "Lakin Akif Çovdarov azadlıqda olduğu zaman yüzlərlə adamı ac qoyub. Onların başlarına nə oyunlar açıb. İndi aclıq aksiyası keçirir, keçirsin. Qoyun, özü də aclıq nədir, bir az anla-

sın".

Digər hüquq müdafiəçisi, İnsan Hüquqları üzrə Birgə İşçi Qrupun üzvü Səadət Bənəniyarlı da bildirib ki, A. Çovdarovun hüquqlarını müdafiə edənlər: "Məhbus əgər aclıq aksiyası edirsə, bunu hansısa səbəbdən edir və pozulmuş hüququnu tələb edir. Birincisi, biz Akif Çovdarovun nə üçün aclıq etdiyini dəqiq bilmirik. Əgər onunla bağlı istintaqın aparılmasında prosedür pozuntuları varsa, biz Akif Çovdarovun hüquqlarını müdafiə edə bilərik. Ancaq bu, pozuntuların aradan qaldırılması istiqamətində baş verə bilər".

Hüquq müdafiəçisi bildirib ki, A. Çovdarovun şəxsi bu məsələdə önəm daşır: "Əvvəla, məhkəmə olmayıb. Hələlik o, istintaqda olan bir şəxsdir. Belə olan təqdirdə isə onun hər hansı bir hüququ pozulursa, müdafiə olunmağa haqqı var".

Qeyd edək ki, cinayətkar qrup yaratmaqda, banditizm, korrupsiya və adam oğurluğu cinayətlərində ittiham olunan sabiq MTN generalı Akif Çovdarovun cinayət işi üzrə ibtidai istintaq avqustun 30-da yekunlaşacaq.

Hüquq müdafiəçisindən Akif Çovdarova sitəmli sözlər

Novella Cəfəroğlu: "Qoyun, özü də aclıq nədir, bir az anlasın"

Bu barədə virtualaz.org saytına onun vəkili Sadiq Rəsulov məlumat verib. Vəkil bildirib ki, müdafiə etdiyi şəxsə ayrılan vaxtla istintaq materialları ilə tanış olmaq mümkün deyil: "Hər gün 3-4 cildlə tanış olmalıdır və istintaq avqustun 30-da yekunlaşmalıdır. Akif Çovdarovun səhhəti isə buna imkan vermir. O, işlə tanış olmaq üçün şərait yaradılmasını istəyir".

Vəkil istintaqın bu qərarından Səbayel Rayon Məhkəməsinə şikayət etdiklərini bildirib. A.Çovdarov Cinayət Məcəlləsinin 308.2 (Vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə, bu məcəllənin 308.1-ci maddəsi ilə nəzərdə tutulmuş əməllər ağır nəticələrə səbəb olduqda və ya seçkinin (referendumun) nəticələrinə təsir məqsədilə törədildikdə), 311.3.1 (Rüşvət alma (passiv rüşvətxorluq), qabaqcadan əlbir olan bir qrup şəxs və ya mütəşəkkil dəstə tərəfindən), 311.3.2 (Rüşvət alma (passiv rüşvətxorluq) təkrar törədildikdə), 311.3.3 (Rüşvət alma (passiv rüşvətxorluq) külli miqdarda törədildikdə), 311.3.4 (Rüşvət alma (passiv rüşvətxorluq) hədə-qorxu təbiiq olunmaqla törədildikdə) maddələri ilə ittiham olunur.

Bundan başqa, onun barəsində Cinayət Məcəlləsinin 145.3-cü (Qanunsuz azadlıqdan məhrum etmə, iki və ya daha çox şəxsə qarşı törədildik-

də; təqsirkar şəxs üçün aşkar surətdə hamilə vəziyyətində olan qadına qarşı törədildikdə; yetkinlik yaşına çatmayan şəxs barəsində törədildikdə; bir qrup şəxs, qabaqcadan əlbir olan bir qrup şəxs, mütəşəkkil dəstə və ya cinayətkar birlik (cinayətkar təşkilat) tərəfindən törədildikdə; zərərçəkmiş şəxsin həyatı və ya sağlamlığı üçün təhlükəli olan zor təbiiq etməklə törədildikdə; silahdan, yaxud silah kimi istifadə edilən əşyalardan istifadə etməklə törədildikdə, bu əməllər ehtiyatsızlıqdan zərərçəkmiş şəxsin ölümünə və ya digər ağır nəticələrə səbəb olduqda) maddəsi ilə də cinayət işi açılıb.

O, ötən ilin noyabr ayında həbs edilib və barəsində dörd aylıq həbs-qətimkan tədbiri seçilib. Sonradan həbs müddəti artırılıb.

Xatırladaq ki, Milli Təhlükə-

sizlik Nazirliyinin generalı Akif Çovdarovun yaxın günlərdə məhkəməyə çıxarılacağı gözlənilir. Artıq Çovdarovun cinayət işi üzrə ibtidai istintaqı başa çatıb.

Hazırda vəkillər və tərəflər

cinayət işinin materialları ilə tanış olurlar. Tanışlıq mərhələsi başa çatandan sonra iş baxılması üçün məhkəməyə göndəriləcək.

□ ƏLİ RAIS

Sabiq icra başçısının məmur qardaşı sanatoriyada qəfil öldü

"Azəravtoyol" ASC-nin 17 sayılı Göyçay Yol İstismar İdarəsinin rəisi Maarif Ağayev dünyasını dəyişib.

Göyçay şəhəri, Hüseynbala Əliyev küçəsində yaşayan M.Ağayevin vəziyyəti qəflətən pisləşib və vəfat edib.

Hadisə Ukraynadakı sanatoriyalardan birində baş verib. ("Report").

Qeyd edək ki, mərhum M.Ağayev keçmiş icra başçısı Mübariz Ağayevin qardaşıdır. O, 1999-cu ildən Yol İstismar İdarəsinə rəhbərlik edirdi.

Bu şəxslərin Azərbaycandan çıxışına qadağa qoyuldu

Vergilər Nazirliyi vergi borcuna görə ölkədən çıxışına qadağa qoyulan fiziki şəxslərin yeni siyahısını açıqlayıb. Nazirlikdən fins.az-a verilən xəbərə görə, siyahıda 308 nəfərin adı yer alıb. Onlardan 3 nəfəri xarici ölkə vətəndaşdır.

Saatlıda 20 yaşlı gənc özünü asdı

Saatlı sakini özünü asaraq intihar edib.

APA-nın Mil-Muğan bürosunun məlumatına görə, intihar hadisəsi avqustun 23-də saat 23.00 radələrində Saatlı rayonunun Əhmədbəyli kəndində baş verib. Həmin kəndin sakini, 1996-cı il təvəllüdü Əsgərov Cahid Mail oğlu həyatlarında yerləşən talvardan özünü asaraq intihar edib. Onun meyiti asılmış vəziyyətdə yaxınları tərəfindən aşkar edilib. İntiharın hansı səbəbdən baş verdiyi məlum deyil.

bu problemin həllinə kömək etməsini xahiş edirik" deyə, vəkili bildirib. Vəkil Aqil Layıcov isə çıxışında C.Hacıyevin qəsdən "QAZ-53"də həbsxanaya aparıldığını və həmin maşının çox isti olduğunu deyib.

A.Layıcov çıxışında onu da qeyd edib ki, prezidentin 15 iyun 2015-ci il tarixli Beynəlxalq Bankın sağlamlaşdırılması ilə bağlı fərmanı var: "Fərmandan irəli gələrək Maliyyə Nazirliyi, Beynəlxalq Bank və "Aqrarkredit" QSC arasında üçtərəfli müqavilə imzalanıb. Təhvil-təslim zamanı 5.7 milyard manat öhdəlik götürülüb və bank sağlamlaşdırılıb. İttiham aktında

211 milyon manat zərər dəyəmi qeyd edilir. Ancaq yenedən əlavə olaraq 7 milyonluq dəymiş maddi zərər göstərilir. Həmin təhvil-təslim zamanı imzalanmış sənədlərin məhkəməyə təqdim edilməsini tələb edirik". C.Hacıyev vəkillərinin vəsatətlərinin təmin olunmasını istəyib. Amma bu vəsatət də baxılmamış saxlanılıb.

Prosesdə prokuror ittiham aktını elan edib. Təqsirləndirilən şəxslərin heç biri bu ittihamla özlərini təqsirli bilmədiklərini deyiblər. C.Hacıyev ittiham aktının bir hissəsinin ona aydın olmadığını deyib.

□ İlkin MURADOV

Cahangir Hacıyev türmədə ac qalır-məhkəmə reportajı

Beynəlxalq Bankın İdarə Heyətinin keçmiş sədri məhkəməyə "QAZ-53"də gətirilir; vəkillərin vəsatətinə isə baxan yoxdur

Avqustun 24-də Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində "Azərbaycan Beynəlxalq Bankı"nın İdarə Heyətinin keçmiş sədri Cahangir Hacıyev, Beynəlxalq Bankın mərkəzi filialının direktorları olmuş İlqar Abdullayev və Yusif Ələkbərov, bankın inzibati binalarının mühafizəsini həyata keçirən "İnter Security" MMC-nin baş direktoru İbrahim Hüseynov və digərlərlərinin məhkəmə prosesi davam edib.

İşə hakim Əfqan Hacıyevin sədrliyi ilə baxılır. Proses başlayan kimi C.Hacıyevin vəkilləri Aqil Layıcov və Fəxrəddin Mehdiyev məhkəmə tərkibinə etiraz ediblər. Səbəb olaraq isə hazırlıq iclasının qərarında onların qaldırdığı 6 vəsatətdən yalnız ikisi qeyd edilib. Vəkillər deyib ki, bu da məhkəmə prosesinin obyektiv aparılacağı ilə bağlı onlarda şübhə yaradır. Lakin digər təqsirləndirilən şəxslərin vəkilləri isə bu vəsa-

təti müdafiə etməyiblər. Dövlət ittihamçısı bildirib ki, vəsatət əsaslandırılmayıb. Bu səbəbdən də vəsatət baxılmamış saxlanılıb.

Vəkil F.Mehdiyev müəyyən məsələlərin müzakirə olunması üçün müvəkillərinin yanlarında əyləşdirilməsi üçün şərait yaradılmasını istəyib. "İstintaq təcridxanasında Cahangir Hacıyevə çox ciddi təzyiqlər var. Kamerası dəyişdirilib. Artıq məhkum olunmuş

şəxslərin saxlandığı korpusa köçürülüb. Ümumi istifadədə olan soyuducudan məhrum edilib. Bu səbəbdən də qidalan-

rı saxlaya bilmir. Günlərlə ac qalır. Bu, insani davranış deyil. Məhkəmədən bu məsələyə münasibət bildirməsini və

Rusiyanın Ermənistanında yerləşən 102 sayılı bazasının hərbi qulluqçusu Valeri Permyakovun fərarilik etdikdən sonra girdiyi bir evin sakinlərini öldürməsi cinayəti ilə bağlı hökm artıq oxunub. Ermənistan məhkəməsi rus hərbcisinə ömürlük həbs cəzası versə də, qərar erməni ictimaiyyətində məmnunluqla qarşılanmayıb.

Məhkəmədə rus hərbcisinin qırdığı Avetisyan ailəsini təmsil edən vəkil Miqran Poqosyan hakimin siyasi təzyiqlə altında qərar verdiyini bildirdi.

Poqosyan "iragir" saytının müxbiri Roza Ovannisyana verdiyi müsahibədə zərərçəkən tərəfin bir sıra tələblərinin, o cümlədən Rusiyanın həmin ailəyə iri məbləğdə təminat ödəməsi ilə bağlı tələbinin məhkəmə tərəfindən qəbul edilmədiyini bildirdi: "Hakim bizim Rusiyaya qarşı qaldırdığımız mülki iddianı heç bir əsas olmadan rədd etdi" deyərək, Poqosyan bildirdi.

Poqosyan Permyakovun Rusiyaya ekstradisiyası edilməsi perspektivindən də narazı olduğunu dilə gətirib.

Erməni politoloqlar da "Permyakov işi"nin Ermənistan ictimaiyyətində Rusiyaya olan nifrəti artırdığını düşünürlər.

Onların fikrincə, Permyakovun Rusiyaya təhvil verilməsi bu düşmənciliyi və kini daha da dərinləşdirə bilər: "Erməni ictimaiyyəti gözəl başa düşür ki, baş verən hadisədə günahkar olan təkçə Valeri Permyakov deyil. Bizim hələ 102 sayılı bazaya yönəldəcək bir çox sualımız var". Bu sözləri bir erməni saytına Helsinki Vətəndaş Assambleyasının Vanadzor ofisinin rəhbəri, hüquq müdafiəçisi Artur Sakunts söyləyib.

Sakuntsun fikrincə, məhkəmə təhqiqatı zamanı Permyakovun hərbi xidmətə hansı şəraitdə qəbul olunması, Permyakovun döyüş postunu atıb qaçmasının, bu qaçışın nə üçün gec bilinməsinin səbəbləri araşdırılmalı idi: "Daha doğrusu, cinayət işi çərçivəsində bir çox sualların öz cavabını tapmaması cəmiyyətin Rusiyaya münasibətinə ciddi təsir göstərir. Cəmiyyət obyektiv təhqiqatın aparılmadığına əmin olub" deyərək Artur Sakunts qeyd edir: «Hətta Permyakova verilən ömürlük cəza Ermənistan əhalisinin Rusiyanın hərbi bazasına olan neqativ münasibətini dəyişməyəcək. Nəzərə alaq ki, rus əsgərlərinin hərbi bazadan fərarilikləri hələ də davam etməkdədir...»

Buna görə də cəmiyyəti bir məsələ narahat edir, həqiqətən Rusiyanın hərbi bazası Ermənistanın və onun vətəndaşlarının təhlükəsizliyinin təminatı ola bilər, ya yox... Aprel dö-

yüşlərindən sonra məlum oldu ki, 102 sayılı hərbi baza gənşmiqyaslı müharibədə heç bir öhdəlik daşımır. Bu da erməni cəmiyyətinin Rusiyaya etimadsızlığını gücləndirir..."

Sakuntsun fikrincə, əgər iş obyektiv araşdırılsaydı və məhkəmədə Rusiya hərbi bazasının komandanlığının hə-

Mehrabyan Rusiyanın "özümüzünküləri satmış" prinsipi ilə məsələni siyasiləşdirərək, özünə qarşı neqativ münasibəti gücləndirdiyini söyləyir.

Mehrabyanın fikrincə, Permyakovun Rusiya tərəfindən Ermənistanında qulluq etməyə münasib hərbi qulluqçu

buata bildirib.

Permyakovun Rusiyaya ekstradisiyası məsələsinə gəlincə isə Larisa Alaverdiyana bunun beynəlxalq konvensiyaların ruhuna uyğun olacağını etiraf etsə də, bu gəlişmənin erməni cəmiyyətində anlayışla qarşılanmayacağını söyləyib: "Rusiyanın

Ermənilərin qatili Kreml və İrəvan arasında beynəlxalq böhran yaradıb

7 ermənini öldürən Permyakovun Rusiyaya ekstradisiyası məsələsinə qəzəbli reaksiya

rəkətlərinə hüquqi qiymət verilsəydi, situasiya dəyişə bilərdi. "Bəlkə də Ermənistan cəmiyyətində Rusiyaya qarşı neqativ əhval-ruhiyyə bir qədər azalardı. İndi isə bunun ancaq artmasından danışmaq olar", deyərək Sakunts sözlərini yekunlaşdırıb.

"Permyakov işi" ətrafında gərginliyin artması Rusiya tərəfinin əsgerin tutulmasından sonra onu Ermənistan Milli Təhlükəsizlik Xidmətinə təhvil verməməsi ilə bağlıdır. Bundan başqa, Permyakovun cəzasını harada çəkəcəyi bilinmir, deyərək erməni politoloq, Ermənistanın "Siyasi və beynəlxalq münasibətlər mərkəzi"nin eksperti Ruben Mehrabyan "Kavkazkiy uzal" saytına bildirdi.

«Artıq indidən onun Rusiyaya təhvil verilməyindən danışılır. Bu yolverilməzdir. Permyakov cinayəti törətdiyi yerdə cəzasını çəkməlidir. Lakin Valeri Permyakov heç indi də Ermənistanın hüquq-mühafizə orqanlarının əlində deyil, Rusiyanın hərbi bazasında, rus hərbcilərinin nəzarəti altındadır».

hesab edilərək göndərilməsi faktı cəmiyyətin gözündən qaça bilməz: "Bu adam Ermənistan bizim ölkənin təhlükəsizliyini təmin etmək üçün gəlib. Ona görə də Rusiyada bu hərbcini buraya göndərən sistemin özünü mühakimə etmək lazımdır. Buraya hərbi komissarlıqdan tutmuş hərbi bazanın rəhbərliyinə qədər, hər kəs aiddir. Bundan başqa, Rusiya Avetisyan ailəsinə və onların vərəsələrinə təminat ödəməlidir"...

Mehrabyan da cinayət işində qaranlıq qalan məsələlər aydınlaşdırılmadıqca və məsul şəxslər cəzalandırılmadıqca, erməni cəmiyyətində ruslara qarşı neqativ əhval-ruhiyyənin səngiməyəcəyini düşünür.

"Permyakova verilən hökm erməni cəmiyyətinin Rusiyaya olan münasibətini dəyişə bilməz. Çünki bu cür hökmlər Ermənistanında müstəsna hal deyil. Ermənistanında daha az ağır cinayətdən ötrü insanları ömürlük cəzaya məhkum edirlər", deyərək Ermənistanın 1-ci ombudsmanı olmuş Larisa Alaverdiyana mət-

Permyakovu ekstradisiya etmək tələbi beynəlxalq hüquq normalarına uyğundur. Ermənistanın hüquqi cəhətdən savadlı hissəsi bunu başa düşür. Lakin burada da Ramil Səferovla bağlı presedent işə düşə bilər. Bu isə erməni cəmiyyətində ruslara qarşı neqativ münasibəti daha da artıracaq"...

(Burada Ramil Səferovun ekstradisiyasından sonra əfv edilməsinə işarə vurulub-red.)
 "Belə olan halda Rusiya tərəfi ən azı Permyakovun öz vətəninə haqqında verilən cəzanı çəkəcəyinə təminat verməlidir. Lakin Rusiya məhkəmə praktikasında ömürlük cəzalara yenidən baxılaraq dəyişdirilməsi halları az deyil. Ermənistan dövlətinin isə Rusiya məhkəmələrinə təsir göstərmək gücü yoxdur" deyərək Larisa Alaverdiyana qeyd edib.

Ermənistanın 1in.am saytının analitiki Yeqiazar Antsabin də yazısında Permyakovun Rusiyaya təhvil verilməsi ehtimalına qəzəbli reaksiya verib: "Belə çıxır ki, bu şəxs bir ölkənin 7 vətəndaşını soyuq-qanlıqla öldürdükdən sonra (təbii, əgər o öldürübse və ya tək öldürübse), de fakto həmin dövlətin nəzarətində qalmadı. Bütün bu məsələlər, o cümlədən cinayət törədildiyi zaman onunla əlbir olan şəxslərin ortaya çıxarılması ilə bağlı suallar qaranlıq qaldı"...

"Permyakov təhqiqat zamanı Ermənistanın yurisdiksiyası altında beş dəqiqə belə olmadığı kimi, öz cəzasını da Ermənistanında çəkməyəcək. Bu isə Ermənistanın dövlət ləyaqətinə vurulacaq bir zərbədir" deyərək Yeqiazar Antsabin yazır.

□ **Vaqif HÜSEYN**

Başla qarpızqırma yarışının davamı

Samir SARI

Sabirabadda keçirilən başla qarpızqırma yarışına ciddi və qədirbilən xalqımızın mənfi reaksiyası, türkün sözü, mənfi çox üzdü. Ciddi deyirəm. Heç belə gözləmədim.

Niyə biz hər şeyi bu qədər ciddi qəbul edirik, hər şeyi mentalitetlə, ədəb-ərkanla, adət-ənənələrlə bağlayırıq?

Nə baş verib axı, icra başçısı istəyib ki, rayon miqyasında şənlilik, kefiköklük olsun və bu məqsədlə yerli məhsullardan, rayonun simvolu olan giləmeyvədən istifadə edilib. Onsuz da "Sabirabad" və "qarpız" kəlmələri hələ sovet dövründən sinonimləşib, Sabirabad deyəndə yada ilk düşən şey qarpızdır, qarpız deyəndə isə Sabirabad.

Lap əla. İndi bunu kimse eksentrik yarışma şəklinə salırsa, nə var axı bunda. Məgər hamını başıyla qarpız qırmağa vadar edirlər? Xeyr. Hamını bir zala yığıb yalan-palan danışıqlara qulaq asdırmaq, arada pauza verib hansısa cəfəng sözü alqışlatdırmaq daha ayıb şeydir.

Çox ağıllı iş görüblər ki, başla qarpız sındırmaq işini diletantlara, yoldan ötənlərə həvalə etməyiblər, bundan ötrü xüsusi hazırlığı olan idmançılar seçilib. Videodan gördüyünüz kimi, onlar da öz işlərinin öhdəsindən məhərrətlə gəlirlər, tap-patp qıra-qıra gedirlər.

Amma baxaq, görək, sosial şəbəkə fəalları neylədilər? Biri yazdı ki, qarpız sındırmağı başa düşdük, bəs idmançıların bellərinə bağladığı o enli qayıq nəydi. Düzü, o enli qayıq məsələsinə mən də başa düşmədim. Onu adətən bel-buxunun gücə düşməkdən siqortalamaq istəyən pəhləvanlar və ağır atletlər qurşayırlar. Görünür, biz bilmirik, qarpıza kəllə qoyanda hansısa formada belə də ağırlıq düşür.

Başqa bir sosial şəbəkə fəali yazmışdı ki, bunların hamısı bekarçılıqdandır. O da ola bilər. Bildiyiniz kimi, bekarçılıq pis şeydir. Gün axşamacan çayxanada oturub domino şəq-qıldatmaqdan, el-oba arasındakı mərəkeyə qatılmaq, başla qarpızqırma yarışmasına tamaşa edib şənlenmək daha yaxşıdır.

Bir çoxları da yazmışdı ki, gör bizim idmançılar başlarını nəyə işlədirlər, qarpıza, qarpız qırmağa. Nə olsun ki? Guya başı qarpız qırmağa istifadə etməsək, gedib kvant fizikası öyrənəcək, atom parçalayacaq, qeyri-səlis məntiq öyrənəcəkdik? Hər kəsin öz işi var. Hələ bir alim olmaq istəyənlərimizə şərait yaradaq, ondan sonra başımızı qarpıza döyməyin dərdini çəkərik.

Belə yarışmalar tək bizdə deyil, dünyanın hər tərəfində var. Almaniya pive festivalları keçirilir, 10-15 gün boyunca millət tökülüşü piveni su yerinə içirlər. Ruslan Bəşirli demişkən, içirlər, gedirlər, içirlər, yarışirlar.

İspaniyada bir-birini pomidor-qalaq etmək yarışması var, camaat yığılır, bir-birinin təpəsinə, gözüne, başına lalxlamış pomidor çırpırlar. Çiy ketçap sellənib axır. Beləcə, insanlar şənlenir, şəllənir.

Arvadlarını bellərinə alıb ötüşən kişilərin yarışmasından isə, yadınızda olar, bir dəfə də yazmışam, amma bu yarışmanın hansı ölkədə keçirildiyi özümün yadında deyil.

Burdan-bura ermənilər Qarabağda hər il qoduqötüşdürmə rəllisi təşkil edirlər. İldən-ildə daha möhtəşəm keçirirlər, ilbəl qonaqları artır. Bir də görəcəyik, bay, qoduq cıdırına beynəlxalq yarış statusu alıblar və açıq çempionat keçirirlər. Onda qalacağıq vaysına-vaysına ki, yeri gəlsə bizim qoduqlar ermənilərindən də qaçağandır.

Müasir dünyada çoxlu bu cür yarışmalar uydurur, bunu biznesə çevirir, ticarəti, turizmi inkişaf etdirirlər. İndinin insanları, bilirsiniz, bir az, qarabağlılar demişkən, fıydırlar, hardan zurna səsi gəlir, ora cumurlar. İşbazlar da onların bu karnaval, festival həvəskar olmaqlarından istifadə edir, şou, tamaşa düzəldir, pul qazanırlar.

Odur ki, biz də qıraqda qala bilmərik. Göyçayda Nar bayramı keçirməklə kifayətlənmək olmaz, yeri gəlsə Qubada Almaatdı yarış təşkil etmək olar. Gədəbəyde kartofla bağlı nə sə bir şənlilik uydurmaq mümkündür. Cənub zonasında sitrus meyvələrinin, ləvənginin iştirakıyla bir festival düzənləmək məqbuldur. Hər mahal üçün nə sə bir bayram fikirləşmək, sonra onu ilbəl inkişaf etdirmək, dünyada tanıtmaq lazımdır.

Bəlkə də Azərbaycan həqiqətlərini dünyaya çıxarmağın ən etibarlı yolu budur. Qoy dünya görsün ki, biz sülhsevər, karnavalpərəst, festivalbaz camaatıq, bizdən heç kəsə ziyan gəlməz.

Başla qarpızqırma yarışmasına bu prizmadan baxmaq gerek.

Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsi tərəfindən həyata keçirilən özəlləşdirmə prosesi zamanı dövlət əmlaklarının satışı üzrə hərraclar tamamilə şəffaf və ictimaiyyətin bütün təbəqələrinə açıq şəraitdə keçiriləcək. O cümlədən, hərracların gedişini mətbuat və ictimaiyyət nümayəndələri canlı izləyə biləcəklər. Bu barədə "Yeni Müsavat"a Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Qulu Xəlilov məlumat verib.

O qeyd edib ki, özəlləşdirmə prosesində əsas yeniliklərdən biri potensial investorların, mətbuatın və ictimaiyyət nümayəndələrinin də bu hərracları canlı izləmək imkanının yaradılmasıdır.

Belə ki, artıq KİV-lərin nümayəndələri və istənilən vətəndaş Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsinin İnformasiya Texnologiyaları və Məlumat İdarəetmə Mərkəzinə gələrək hərracların gedişini və dövlət əmlakının satışının necə həyata keçirildiyini izləyə bilər. Bunun üçün mərkəzdə bütün şərait yaradılacaq.

Nəticədə özəlləşdirmə prosesinə maraq göstərən potensial investorlar və onların nümayəndələri prosesin necə aparıldığı ilə əyani şəkildə tanış olacaq, eləcə də ictimaiyyət və mətbuat nümayəndələri bu proses barədə təfərrüatlı məlumatla malik olmağa şərait yaradılacaq.

Q. Xəlilov onu da qeyd edib ki, hazırda yeni investisiya müsbətlərinin elan olunması ilə bağlı hazırlıq işləri aparılır: "İnvestorlar üçün onlayn məsləhət sistemi fəaliyyət göstərir. Bu sistemin vasitəsilə özəlləşdirmə prosesi ilə bağlı istənilən sualla komitəyə müraciət edib qısa zamanda ətraflı məlumat ala bilərlər. Komitə olaraq geniş əhali təbəqəsini və bütün maraqlı tərəfləri yeni özəlləşdirmə prosesində aktiv iştirak etməyə dəvət edirik. Həmçinin iddiaçılara əmlaka yerində baxış üçün də şərait yaradılması təmin edilir".

Qeyd edək ki, Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevin "Dövlət əmlakının özəlləşdirilməsinin sürətləndirilməsi və idarə edilməsinin səmərəliliyinin artırılması ilə bağlı bəzi tədbirlər haqqında" 19 iyul 2016-cı il tarixli fərmanına və bu sahədəki digər tapşırıqlarına uyğun olaraq yeni özəlləşdirmə prosesi başlanıb. Komitə tərəfindən ilkin mərhələdə 138 dövlət əmlakının özəlləşdirilməsi barədə hərraclar elan edilib. Bu əmlak-

Sentyabrda özəlləşmədə xarici investorlar iştirak etməyəcək

Vüqar Bayramov: "Növbəti mərhələdə xarici investisiyanın cəlb edilməsi prioritet ola bilər"

ların 50-si iqtisadiyyatın müxtəlif sahələrində fəaliyyət göstərən səhmdar cəmiyyətlərin 30%-lik səhm paketləri, 62-si qeyri yaşayış sahələri və kiçik əmlak və obyektlər, 26-si isə neqliyyat vasitələridir.

Özəlləşdirmə prosesində tətbiq olunan yenilikləri qiymətləndirən iqtisadçı ekspert Vüqar Bayramov "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi ki, dövlət özəlləşdirmə prosesinin şəffaf keçirilməsini təmin etməlidir. İqtisadçı bu istiqamətdə atılan addımları müsbət qiymətləndirdi: "Özəlləşdirməyə çıxarılan 65 müəssisənin 25-i səhmdar cəmiyyətdir, 21-i dövlət mülkiyyətində olan mü-

əssisədir. Burada həm səhmdar cəmiyyətlər, həm də dövlət mülkiyyətində olan obyektlər özəlləşdirməyə çıxarılaçaq. Bütün hallarda özəlləşdirmə şəffaf keçiriləcəkdir. Dövlət mülkiyyətinin özəl mülkiyyətə çevrilməsi, özəl mülkiyyətin payının artırılması iqtisadiyyatın sağlamlaşdırılması baxımından vacibdir. Özəlləşdirilməyə çıxarılan müəssisələrin təhlili onu göstərir ki, söhbət yerli investisiyanın cəlb edilməsindən gedir. Xarici investisiyanın cəlb edilməsi nəzərdə tutulmur. Çünki bu müəssisələr elə də böyük deyil. Ölkə prezidentinin özəlləşdirmə ilə bağlı imzaladığı son sənəddən sonra bu özəlləşdirmə bir test xarakterlidir. Bu mənada Azərbaycanda özəlləşdirmə prosesinin yeni mərhələsinin başlanması gözlənilir. Növbəti mərhələdə xarici investisiyanın cəlb edilməsi prioritet ola bilər. O baxımdan bu özəlləşdirmədə şəffafliqın artırılması nəticə etibarilə növbəti mərhələdə xarici investisiyanın cəlbinə zəmin yarada bilər".

İqtisadçı ekspert onu da vurğuladı ki, özəlləşdirmə prosesi ilə yanaşı kiçik səhmdarların hüquqlarının qorunması ilə bağlı hüquqi bazanın genişləndirilməsinə ehtiyac var: "Qeyd etdiyimiz kimi, 25 səhmdar cəmiyyətin səhmlərinin bir hissəsi satışa çıxarılıb. Yeni həmin müəssisələrin səhmlərinin 51 faizi öncədən alınıb, müəyyən şəxslərə məxsusdur. Bu baxımdan, payı 50 faizdən az olan kiçik səhmdarların hüquqlarının qorunması ilə bağlı, onların maraqlarını təmin edən meyarların müəyyənləşdirilməsinə ehtiyac var ki, vətəndaşlar, sahibkarlar da prosesdə iştirak etməkdə maraqlı olsunlar. Ona görə də özəlləşdirmə prosesi Mərkəzi Şərqi Avropa ölkələrində, xüsusən də Çexiyada olduğu kimi kiçik səhmdarların hüquqlarının qorunması ilə müşahidə olunmalıdır. Bu çox vacibdir".

V. Bayramov hazırda komitənin özəlləşdirmə prosesində tətbiq etdiyi yeniliklərin vaxtilə rəhbərlik etdiyi mərkəz tərəfindən təklif olunduğunu da diqqətə çatdırdı: "Komitə tərəfindən atılan addımlar müsbət haldir. Biz də özəlləşdirmə prosesinin elektron variantına keçməsinə təklif etmişdik. Bizim təkliflərimizin biri də elektron hərracların keçirilməsi idi, ictimaiyyətin onlayn və canlı olaraq hərracları izləmə imkanının olmasını təklif etmişdik. Komitə tərəfindən bu təkliflərin tətbiq edilməsi uğurlu haldir. Güman edirik ki, növbəti özəlləşdirmə prosesində də şəffafliq təmin olunacaq. Əgər Komitə bu prosesdə şəffafliqı təmin edəcəksə, özəlləşdirmə uğurla başa çatacaq. Ancaq şəffafliqla bağlı problem yaşansa, özəlləşdirmə prosesinin nəticələri də arzuolunan olmayacaq".

Q. Nərgiz LİFTİYEVA

V. Bayramov hazırda komitənin özəlləşdirmə prosesində tətbiq etdiyi yeniliklərin vaxtilə rəhbərlik etdiyi mərkəz tərəfindən təklif olunduğunu da diqqətə çatdırdı: "Komitə tərəfindən atılan addımlar müsbət haldir. Biz də özəlləşdirmə prosesinin elektron variantına keçməsinə təklif etmişdik. Bizim təkliflərimizin biri də elektron hərracların keçirilməsi idi, ictimaiyyətin onlayn və canlı olaraq hərracları izləmə imkanının olmasını təklif etmişdik. Komitə tərəfindən bu təkliflərin tətbiq edilməsi uğurlu haldir. Güman edirik ki, növbəti özəlləşdirmə prosesində də şəffafliq təmin olunacaq. Əgər Komitə bu prosesdə şəffafliqı təmin edəcəksə, özəlləşdirmə uğurla başa çatacaq. Ancaq şəffafliqla bağlı problem yaşansa, özəlləşdirmə prosesinin nəticələri də arzuolunan olmayacaq".

Q. Nərgiz LİFTİYEVA

Özəl kredit büroları yaradılır-ekspertlər pessimistdir

Vahid Əhmədov: "Mən bilmirəm ki, bu kredit büroları Azərbaycana nə verəcək"

Azərbaycanda özəl kredit büroları yaradıla bilər. Bu məsələ Azərbaycan Banklar Assosiasiyası ilə Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyası, həmçinin İsveçrənin "Creditinfo Group" təşkilatının nümayəndələri ilə görüşdə müzakirə edilib. Nəticədə ölkədə özəl kredit bürolarının yaradılması üzrə fəaliyyət planı və qarşıda duran addımlar razılaşdırılıb.

Qeyd edək ki, buna qədər "Creditinfo Group" Gürcüstan, Qazaxıstan, Rumıniya kimi ölkələrdə özəl kredit bürolarının yaradılmasında iştirak edib. Büroların xaricdəki fəaliyyəti, onların yaradılmasının banklar və digər əlaqədar tərəflər üçün faydası barədə də fikir mübadiləsi aparılıb.

Ekspertlər isə hesab edirlər ki, belə büroların yaradılması ölkədə iş görülməsi imitasiyasına hesablanıb. Çünki bu büroları yaratmaqla onların iqtisadiyyatın kreditləşməsində rolunu artırmaq mümkün deyil. Çünki ölkədə bankları çökdürən və ölkənin kreditləşməsinin qarşısını alan əsas səbəblər hələ qalmaqdadır. Bu isə ölkədə xilə şəraitə bağlıdır.

Kredit bürolarının yaradılmasına münasibət bildirən iqtisadçı ekspert Qubad İbadoğlu "Yeni Müsavat"a açıqlamasında qeyd etdi ki, kredit bazarına çıxış imkanlarının şaxələndirilməsi düzgün yanaşmadır, lakin bu sahədə elə də ciddi bir irəliləyişə gətirib çıxartmayacaq: "Bazarda rəqabət olmalıdır, müxtəlif iştirakçılar olmalıdır. Kredit verən nə qədər çox olarsa, bir o qədər də faiz dərəcələri aşağı düşə bilər. Əgər bu, rə-

qabətli şəraitdə baş verəcək, müsbət qiymətləndirmək olar. O baxımdan, düşünürəm ki, kredit bürolarının yaradılmasına imkan verilməlidir. Ancaq bu qurumların nə dərəcədə özünü doğruldacağını, kredit bazarında köklü dəyişikliklərə gətirib çıxaracağını demək çətindir. İndiki iqtisadi şərtlərlə buna inanmaq sadəlvəhlik olardı. Ölkənin kredit bazarında əksər bankların inamı itirməsi, həm əhəlinin alıcılıq qabiliyyətinin aşağı düşməsi, faiz dərəcələrinin yüksək olması bazarda istənilən halda yeni oyunçunun perspektivini şübhə altına almağa əsas yaradır. Ancaq bazarda nə qədər çox iştirakçı olarsa, o qədər də rəqabətli mühit yaranar və rəqabətin dəstəklənməsi üçün daha çox iştirakçının bazara buraxılması müsbət haldir".

Ekspert qeyd etdi ki, indiki şəraitdə kredit bürolarının xüsusən bir üstünlüyündən danışmağa dəyməz: "Bazar şərtləri elədir ki, indiki halda onlar bazarda yeni şərtlərlə fəaliyyət göstərə bilməyəcəklər, ənənəvi şərtlərlə işləyəcəklər. İndiki bazar tələbləri kredit bürolarının üstünlük qazanması üçün heç bir şərait yaratmır".

Məsələyə münasibət bildirən Milli Məclisin İqtisadi Siyasət Komitəsinin üzvü Wahid Əhmədov qeyd etdi ki, kredit bürolarının yaradılması maliyyə bazarında heç nəyi dəyişməyəcək: "Belə büroların yaradılması haqqında mənə də məlumat var. Yaradılma belə, mən bilmirəm ki bu kredit büroları Azərbaycana nə verəcək. Bu gün ölkədə kifayət qədər bank var və yetərinə filialları da fəaliyyət göstərir. Kredit vermək istəyirlərsə, banklara əmanət qoysunlar, onlar da kredit versinlər. Düzü, mən bu büroların çox böyük əhəmiyyət kəsb edəcəyinə

inanmıram. Çünki Azərbaycanın maliyyə bazarını tənzimləyən mexanizm bank sistemidir. Bank sistemi sağlamlaşmasa, bunlar xırda məsələlərdir. Biz onun tərəfindəyik ki, bank sistemini sağlamladıq, bölgələrdə olan filiallar normal işləsin. İnsanlar banklara inansınlar, əmanətlərini qoysunlar və sair. Yenisini yaradıb say artırmaqla iş bitmir, biz maliyyə bazarını tənzimləməliyik, nəzarət mexanizmini gücləndirməliyik ki, bank sistemində bu gün yaranmış problemlər gələcəkdə yaranmasın".

Q. Nərgiz LİFTİYEVA

Təhsil haqlarının artması müəllimlərin məvəcibinə təsir edəcəkmi?

Bu il təhsil haqları 25 faiz artırılıb. Beləliklə də bu il təhsil haqlarına görə 5 milyon manatdan çox əlavə vəsait toplanacaq. Bəs bu artım müəllimlərin əmək haqqına təsir edəcəkmi?

Artıq ali məktəblərə qəbul olunanlar tələbə adlarını rəsmiləşdirmək üçün qazandıqları universitetlərdə qeydiyyatdan keçirlər. İldən-ildən ali təhsil sistemində plan yerləri üzrə dövlət sifarişinin azalması və ödənişli əsaslarla təhsil xidmətinin artması hazırda təhsil alan tələbənin olduğu ailələrdə əlavə maliyyə öhdəliyi yaradır. Yeni qəbul olunan tələbələrin 1-ci təhsil ili üçün ödəniş haqqını tam şəkildə ödəməsi təhsil kreditlərinin mövcud olmadığı üçün ailə büdcəsi hesabına ödəniləcək.

Virtualaz.org saytı xəbər verir ki, iqtisadçı alim Qubad İbadoğlu təhsil haqlarından gələn gəlirlərin danışıb. "2016-cı ilin büdcəsində artımla proqnozlaşdırılan əzəsaylı mədaxil mənbələrindən biri də büdcə təşkilatlarının ödənişli xidmətlərindən daxil olmalarıdır. Ötən il bu mənbədən 300 milyon manat vəsait proqnozlaşdırılmışdı. Bu il ərzində həmin mənbədən əvvəlki illə müqayisədə 5 milyon manat çox vəsaitin daxil olması gözlənilir. Çox güman ki, artıq proqnozlaşdırılan 5 milyon manat ali təhsil sistemində ödənişli təhsil üzrə plan yerlərinin artması və ödəniş məbləğinin artımı hesabına təmin ediləcək", - deyir iqtisadçı söyləyib.

Onun sözlərinə görə, proqnozlaşdırılan 5 milyon manat büdcə üçün böyük gəlir mənbəyi hesab olunmur: "Övladın ali məktəbdə təhsil almaq arzusunu reallaşdırmaq istəyində olan valideynlərin böyük əksəriyyətinin məcburiyyət qarşısında ödədiyi bu vəsait ailə büdcəsinin strukturunda ciddi dəyişikliklərə gətirib çıxaracaq və borc yükünü kəskin artıracaq. Bu vəziyyətdən çıxış üçün təhsil vauçerləri, qrantlar, kreditlərlə təhsil alma yolları ilə maliyyələşmə mənbələrini şaxələndirmək təklif oluna bilər. Bununla yanaşı, ali təhsil müəssisələrində dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına maliyyələşdirmə dövlət sifarişi əsasında adambaşına maliyyələşdirmənin əhatə dairəsi də genişlənməlidir".

Ekspert hesab edir ki, təhsil haqlarının artımı hesabına əldə edilən əlavə vəsait əsasən əmək haqlarında maddiləşməli və ali məktəb müəllimlərinə yüksək məvacib verilməlidir.

Manatin dollara nisbətində ucuzlaşması günbəgün davam edir. Azərbaycan Mərkəzi Bankının məlumatına görə, manatın avqustun 24-nə olan rəsmi məzənnəsi 0,25% ucuzlaşaraq, dollara qarşı 1,6245 manata bərabər olub. Dolların belə tədricən bahalaşması ərzaq və qeyri-ərzaq bazarında da qiymətlərin artmasına gətirib çıxarır.

Bəzi ekspertlər kəskin devalvasiyayı da istisna etmir. Hesab edirlər ki, bazarda dollara yaranan yüksək tələbat və xarici valyutanın qıtlığı manatın daha da ucuzlaşmasına gətirib çıxaracaq. Bəs görsən, manat hansı həddə qədər ucuzlaşa bilər? Hökumət bunun qarşısında hansı tədbirlər görə bilər?

"Yeni Müsavat"ın suallarını dəyərləndirən Milli Məclisin İqtisadi siyasət komitəsinin üzvü Vahid Əhmədov manatın yumşaq devalvasiyasının davam edəcəyini vurğuladı: "Mən bununla bağlı öz proqnozumu çoxdan vermişdim. Təxminən 6-7 ay öncə manatın tədricən ucuzlaşdığı öz bazar qiymətini alacağını bildirmişdim. Qeyd etmişdim ki, neftin dünya bazarında qiymətində dəyişiklik olmayacaq, dolların bahalaşması davam edəcək, manat müəyyən qədər ucuzlaşacaq. Ancaq hələlik bu bahalaşma yüksək sürətlə getmir, Mərkəzi Bank tərəfindən yumşaq siyasət aparılır. Gec-tez manat gəlib bazar qiymətini almaldır. Neftin qiyməti hazırda bir qədər bahalaşsa da, bu cüzi artımdır, manatın məzənnəsinə təsir etmir. Həm də Azərbaycanda idxal-ixrac əməliyyatları artıb, ixracçının məhsullarımız çox böyükdür. Bu yay ixrac olunan kənd təsərrüfatı məhsullarının həcmi bir qədər də artdı. Qeyri-neft sektorunda ixracın atmasına diqqət yetirmək lazımdır ki, ölkəyə gələn valyutanın həcmi artsın. Yeni bu proses hələ davam edəcək".

V.Əhmədov onu da qeyd etdi ki, Azərbaycanda kəskin devalvasiya gözlənilir: "Mən kəskin devalvasiya gözləmirəm. Hesab edirəm ki, Mərkəzi Bankın apardığı yumşaq devalvasiya davam etməlidir. Amma mənim aldığı məlumatlara görə, Azərbaycanda qara bazar çox ciddi problemlərə çevrilib. Möhtəkiqlər də bundan istifadə edir. Onlar

İqtisadçı-deputatdan dolların qara bazarı ilə bağlı şok iddia

Vahid Əhmədov: "Bu bazar kiminsə maraqlarını müdafiə edir, hökumət bunun qarşısını almalıdır"

banklar tərəfindən dollar satışının məhdudlaşmasından istifadə edərək qara bazarda dolları baha satırlar. Əlbəttə, bu yolverilməzdir, qarşısı alınmalıdır, çalışmaq lazımdır ki, banklar əhalini dollarla təmin edə bilsin".

Deputatın sözlərinə görə, banklara inam yarananadək manatın ucuzlaşması davam edəcək: "Banklara inam olmadığından insanlar əmanətlərini dollara çevirərək saxlamağa çalışırlar. Bu da bazarda dollara tələbatı artırır. Bazarda dollar qıtlığının yaranmasının başqa bir səbəbi isə odur ki, bazara dollar buraxılmır. Məsələn, Mərkəzi Bankın keçirdiyi hərəcərlərdə bankların dollara tələbi 500-600 milyon dollar olduğu halda hərraca 50-60 milyon dollar çıxarılır. Görünür ki, bu, qara bazarda kiminsə mövqeyini müdafiə edir. Mən belə hesab edirəm. Hökumət bunun qarşısını almalıdır. Dolların bahalaşması ilə birgə gələn problemlər davam edəcək. Çünki manat ucuzlaşsın, idxal olunan malların maya dəyəri bahalaşsın. Bu da bazarlarda qiymət siyasətinə öz təsirini göstərir. Çox təəssüflər olsun ki, Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası öz üzərinə düşən öhdəliyi yerinə yetirə bilmədi. Bankların sağlamladılması prosesi axıra çatdırılmadı. Bizim bu istiqamətdə hökumətə ünvanladığımız təkliflərə baxılmadı. Buna görə də proses çox ciddi şəkildə davam edir. Belə getmə, Azərbaycanın ərzaq və qeyri-ərzaq bazarında çox ciddi problemlər yaranma bilər".

Vahid Əhmədov onu da vurğuladı ki, bahalaşma fonunda sosial gərginliyin yaranmaması üçün hökumət iş görməli, addım atmalı, təklifləri həyata keçirməlidir: "Bu böhran nə qədər davam edə bilər? Böhran vəziyyətindən çıxış yolları olmalıdır. Düzdür, müəyyən qurumlar yaradıldı, ancaq biz onlardan konkret iş görmürük. Hökumət xüsusi tədbirlər planı hazırlamalıdır, hər şeyə qənaət edilməlidir. İxracçının məhsullarının artırılması üçün ciddi işlər görülməlidir. Əgər ölkədə bank sistemini sağlamaq istəsək, manata inamı bərpa etməmək, kredit alış-verişini tətbiq edə bilməsək, problemlərimiz daha da çoxalacaq".

İqtisadçı ekspert Qubad İbadoğlu da bildirdi ki, dolların hazırkı məzənnəsi daha çox bazarda valyutaya olan tələbin səviyyəsi ilə bağlıdır: "Əgər əvvəllər hərraclarda valyutaya olan tələb 5-10 milyonla yekunlaşırdısa, son hərracda 600 milyona çatıb. Təbii ki, tələbin artması tam real deyil. Demək olmaz ki, Azərbaycan banklarına o həcmdə valyuta təklif olunsaydı, onun hamısı alınardı. Banklar da sifarişlərini yüksək göstərməklə daha çox valyuta əldə etməyə çalışırlar. Lakin tələb olunan səviyyədə valyuta təklifi yoxdur. Avqust ayının sonları, sentyabr ayının əvvəlində valyutaya olan tələb yüksək olaraq qalacaq. İlin sonuna doğru tələbat daha da artacaq. Çünki ilin sonunda xarici borcların ödənilməsi ilə bağlı vaxt bitir.

Həm də Azərbaycanda fəaliyyət göstərən digər şirkətlə xarici valyuta ilə olan borc öhdəliklərini yerinə yetirilməsi istiqamətindən sifarişlərin çoxalması valyuta bazarında Azərbaycan manatının ucuzlaşmasını şərtləndirir".

Qubad İbadoğluna görə, yumşaq devalvasiyanın gətirdiyi hazırkı şəraitdə kəskin devalvasiya gözlənilir: "Bu gündən Azərbaycan manatı daha yüksək səviyyədə ucuzlaşmaya məruz qalıb. Hesab edirəm ki, bu temp davam edəcək. Manatın ucuzlaşması üçün tələblə təklif arasında tarazlıq olmalıdır. Tarazlığı təmin edəcək iqtisadi şərtlər hələ ki mümkün deyil. Hazırda bazara valyutanı Dövlət Neft Fondu və ya Azərbaycan Mər-

Bu il məktəbli formalarının neçəyə satılacağı açıqlanıb

Bu il iyunun 1-dən məktəbli formaları ötən ilki qiymətlərlə müqayisədə 7 faiz bahalaşdı. O vaxtdan indiyədək heç bir artım qeydə alınmayıb.

Bu barədə "Report"a Bakı Tikış Evinin Satış şöbəsinin rəisi Etibar Əzimov məlumat verib.

O bildirib ki, sonuncu devalvasiyadan sonra məktəbli formalarının qiymətlərində cüzi fərq olub: "1-6-cı siniflər üçün olan kostyumların qiyməti 34 manatdan 37-yə, 7-11-ci sinif şagirdləri üçün olan kostyumların qiyməti isə 43 manatdan 46 manata yüksəlib. Qiymətlər 3 manat bahalaşdı".

Satış rəisi bildirib ki, məktəbli formalarına müəyyən tələbat olduğu üçün tikış və satış prosesi ilboyu davam edir. Onun sözlərinə görə, bu mövsüm hələ ki əsas satışlar başlamayıb: "Biz kifayət qədər forma hazırlamışıq. Bakı şəhərinin bütün rayonlarında, eləcə də Xırdalan və Sumqayıt şəhərlərində 14 filialımız fəaliyyət göstərir. İnsanlar 597-45-39 nömrəli "qaynar xətt"ə zəng vuraraq məktəbli formalarının satışı ilə bağlı bizdən məlumat ala bilərlər. Bölgələrdən Göyçay, Şəki, Oğuz və Qəbələdə yerli idarəetmə orqanlarının müraciəti əsasında satış təşkil etmişik. Göyçay rayonuna 1000 dəst paltar göndərmişik. Lazım olsa, yenə də göndərəcəyik".

Bəzən məktəbli formalarının keyfiyyəti ilə bağlı valideynlərin narazılığına gəlinə, E.Əzimov bildirib ki, Bakı Tikış Evinin filiallarında satılan formalardan şikayət daxil olmur. Onun sözlərinə görə, şagirdlərin çəkisində dəyişiklik olmadığı halda formanı bir-iki il geyinə bilərlər: "Biz satış mərkəzlərimizdə satılan mallara zəmanət veririk. Formaların tikilməsində lazım olan bütün xammal Türkiyədən gətirilir. Parçalar həmin ölkənin "Bossa" firmasına məxsusdur. Həmin firmanın Avropa laboratoriyasından sertifikatı var. Firmanın mallarının 80 faizi Avropaya ixrac olunur. Şikayət o mallardan olar ki, bəzi adamlar Çindən kilo ilə formaları alır və bazarda satırlar. Təbii ki, həmin paltarların keyfiyyəti normalara cavab verməyəcək".

Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası banklara məktub göndərdi

Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası (MBNP) kredit üçün müraciət etmiş şəxslərə imtinanın səbəbləri barədə düzgün məlumat vermədikləri barədə kommersiya banklarına məktub göndərib.

"APA-Economics"ın bank sektorundan əldə etdiyi məlumata görə, məktubda bildirilir ki, daxil olmuş müraciətlərin təhlili göstərir ki, banklar tərəfindən kredit üçün müraciət etmiş şəxslərə imtina Nəzarət Palatası tərəfindən təsdiq edilən qadağa ilə əlaqələndirilir və müştərilərə imtinanın səbəbləri barədə düzgün məlumat verilmir.

"Bildirik ki, yeni prinsiplərə əsasən, xarici valyutada daşınmaz əmlak krediti istisna olunmaqla, digər hallarda kreditlərin verilməsi qadağan olunmur. Kreditdən imtina müvafiq şərtlərə uyğun olmayan müraciətlər üzrə kreditlər verildiyi təqdirdə onun geri ödənilməsində problemlərin ortaya çıxma biləcəyi, bununla da bank kreditlərinin gələcəkdə keyfiyyətinin pisləşməsi ilə bankların dayanıqlığına neqativ təsiri, digər tərəfdən, vətəndaşların borc yükünün artması nəticəsində onların sosial rifahının aşağı düşməsinə biləcəyi ilə əsaslandırılmışdır", - deyir məktubda vurğulanıb.

Nəzarət Palatası banklara bu şərtləri işlərində rəhbər tutmağı tövsiyə edib.

Avtobusu çirkləndirən sərnəşinlər

niyə cəzalandırılmır?

Ərşad Hüseyinov: "Avtobusun bütün salonunu əhatə edən kameralar quraşdırılsın"

Hər zaman sərnəşinlər avtobusların çirkliliyindən, toz içərisində olmasından, avtobusun salonuna atılan tum qabıqları, su şüşələri, yemək qırıntıları, deşilmiş, yazılmış oturmaqlardan şikayət edir. Düzdür, avtobusun tozlu, çirklili olmasına görə sürücü, avtobus sahibi məsuliyyət daşıyır. Onun vəzifəsidir ki, hər bir avtobus xəttə çıxmadan öncə yuyulub təmizlənsin. Bəs burada məsuliyyət sərnəşinlərin də üzərinə düşürmü? Məsələn, yemək qırıntılarını, su şüşəsini yerə atan, oturmaqları yazan, deşən sərnəşinlərdir. Bu cür sərnəşinlər qınaq obyektinə çevrilməli və cəzalandırılmalıdır. Amma təəssüflər olsun ki, Azərbaycan qanunvericiliyində buna görə cəza nəzərdə tutulmayıb. Bəs bu cür sərnəşinlər necə cəzalandırılmalıdır?

Bakı Nəqliyyat Agentliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Nuridə Allahyarova avtobuslarda maarifləndirici və xəbərdar edici yazıların olmadığını dedi: "Bakı Nəqliyyat Agentliyinin hazırladığı bir proqram var. Bu proqramda indiyədək qanunvericilikdə olmayan məsələlər də daxildir. Məsələn, sərnəşin məsuliyyəti. Biz cəriməni və ya hansısa bir cəzanı tətbiq edən bir qurum deyilik. Bunun üçün başqa aidiyyəti qurumlar var. Amma indiyədək məişət və ya qida

qırıntılarının avtobus salonuna atılması ilə bağlı kimə cəza tətbiq olunmayıb. Biz yalnız maarifləndirmə işi ilə məşğuluq. "BakuBus" avtobuslarını çıxmaq şərti ilə digər avtobusların salonlarında heç bir məlumatverici lövhə, yazı yoxdur. Əgər kimə avtobusda çörək yeyirsə, o görse ki, qarşısında yazı yazılıb ki, burada qida istifadəsi qadağandır və ya plastik şüşəni özünüzlə götürün, bu zaman sərnəşin də başa düşər ki, bu, qadağandır və etməyəcək. Təəssüf-

lər olsun ki, indiyədək avtobuslarda bu cür yazılar yoxdur".

Kameralar vasitəsilə bu cür sərnəşinlərin aşkar edilməsi məsələsinə gəlincə o, bütün avtobuslarda kameraların mövcud olmadığını bildirdi: "Biz avtobuslarda və taksilərdə tezliklə kameraların tətbiq edilməsi məsələsinin üzərində işləyirik. Kameralara baxan şəxslər Bakı Nəqliyyat Agentliyində və daşıyıcı şirkətin özündə olacaq. Əgər kimə avtobusu çirkləndirirsə, tez görüb yerində müəyyən etmək lazımdır. Amma sonradan kamera vasitəsilə bunu görüb o sərnəşini axtarıb tapmaq mümkün deyil. Bizim fikrimiz var ki, parklarda, dayanacaqlarda, avtobus salonlarında xaricdə gördüyünüz təcrübəyə uyğun olaraq maarifləndirici şüarlar asılsın. Burada davranış qaydası, hündürdən danışmaq, sərnəşinin sürücü ilə kobud davranışı, istədiyi yerdə saxlamaq istəyi, avtobusa daxil olub qabaq-

da dayanmaq istəyi öz əksini tapacaq. Amma cəza mexanizmi bu cür məsələlərlə bağlı mümkünsüzdür. Biz sürücülərə də tapşırıq ki, əgər hansısa sərnəşin avtobusda hündürdən danışır, qida qalıq atırsa, ona xəbərdarlıq etsin və avtobusdan uzaqlaşdırsın. Buna sürücünün haqqı çatır".

Hüquqşünas və yol hərəkəti üzrə ekspert Ərşad Hüseyinov problemin həlli ni kameralarda görür: "Bunların qarşısını almaq üçün tədbirlər görülməlidir. Tədbirlərin görülməsi üçün də müəyyən addımlar atılmalıdır. Tədbirlərin ən yaxşısı budur ki, avtobusun bütün salonunu əhatə edən kameralar olsun. Həmin kameralar avtobusun içərisində baş verən hər şeyi qeydə alacaq. Amma həmin kameralarla qeydə alınmış o tipli faktlara görə məsuliyyətə cəlb etmə barədə bizim qanunvericilikdə bir norma yoxdur. Tutaq ki, sərnəşin avtobusun oturmağını yazdı, buna görə cəza tətbiq

olursa, tutaq ki, oturmağı yararsız vəziyyətə salarsa, kəsərsə, deşərsə bu zaman onun dalınca getməyə dəyər. Düzdür, iki manatın dalınca getməyə dəyər. Amma təsəvvür edin ki, iki manatdan ötrü məhkəməyə getmişən, bu bir az absurd görünür. Bir də o kameranın ən böyük əhəmiyyəti psixoloji olacaq. Sərnəşin biləcək ki, nəse etsə onu sorğu-sual

etsələr, bu ən azından utancverici bir şey olar. Ən azından böyük ictimai qınaq həmin halların qarşısını almaqda böyük rol oynaya bilər. Ona görə də kameralara böyük ehtiyac var. Amma bir problem də var ki, tutaq ki, avtobus salonunu çirkləndirən və ya xəsarət yetirən şəxs sonradan ka-

mera vasitəsilə təsbit edildi. Amma həmin şəxsi axtarıb tapmaq müşkül məsələdir. Buna görə də düşünürəm ki, əsas məsələ bunun qarşısının alınması tədbirini görməkdir. Kamera qoyulur və xəbərdar edici yazı asılır ki, zibil atmayın, avtobusu çirkləndirməyin. Bu özü o məsələdə əhəmiyyətli dərəcədə dönüş yarada bilər".

□ Günel MANAFLI

Kişilər!!! Axırcı şans!!!

İsrail təbabəti tətbiq edilir!

Əgər Sizə nə Azərbaycanda, nə də xaricdə heç kim kömək edə bilməyibsə, onda yaxşı insanlara, aşağıdakı xəstəlikləri, keyfiyyətli, qısa müddətlə və tam müalicəsini d-r Vaiz Səmədov apara bilər:

- * Cinsi zəiflik, meyilin və ereksiyanın azalması tam impotensiyədək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Cinsi marağın və cinsi aktların azalması
- * Vaxtından tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Prostatitlər. Prostat vəzin böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Prostat adenomasi (vəzidə düyünlərin amala gəlməsi)
- * Cinsi vəzilərin-xayaların böyünməsi və ya kiçilməsi
- * Qasıq-xayalıqda sızıltı, küt və ya kəskin ağrılar
- * Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması
- * Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilməsi
- * Cinsi üzvün düyünlə birdən öyilməsi (Peyroni xəstəli.)
- * Oğlan uşaqlarında cinsiyyət üzvlərinin inkişafsızlığı
- * Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiyə getməsi (enurez)
- * Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)
- * Yuxusuzluq və yuxu pozuntuları
- * Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması
- * Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları
- * Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalqlar və ağrılaşmalar
- * Saçların bütün formalatda tökülməsi. Sızanaqlar
- * Yuxuda ikən və yuxudan qalxanda qan təzyiqinin yüksək qalması
- * Boyun, baş, bel, ayaq ağrıları və osteoxondroz
- * Onurğa sütununun yırtığı, quluncların dərmansız müalicəsi

Həkimə zəng etmək üçün (saat 11.00-dan sonra)

Tel: (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com doktor Vaiz Səmədov.

Elan

Qəbələdə bağ sahibi olmaq istəyənlərin nəzərinə! Qəbələnin gözəl ərazisi olan Vəndam kəndində yola yaxın, dağın ətəyində, meyvə ağacları ilə dolu 54 sot torpaq sahəsi satılır. Hissə-hissə də (6 sot) almaq mümkündür. Əlaqə telefonu: (050) 371-01-60, (070) 335-90-15

DIQQƏT DIQQƏT

Müəllimlərin nəzərinə!

"EDUCENTER" kurslarında imtahanlar başlandı!

Özünü və savadınıza güvənlirsinizsə,

Sizi gözləyirik!

Əlaqə nömrələri: (+994 55) 729 96 86

(+994 50) 703 96 86

Ünvan: Adil Babayev 89-93 (Ərəblinka qəs.)

Yaz girdənən azərbaycanlıların barəsində ən çox danışdığı mövzu, şübhəsiz ki, ərəb və iranlı turistlərlə bağlıdır. Ölkəyə axın edən bu iki kateqoriyadakı turistlər artıq sosial şəbəkələrin və medianın da müzakirə mövzudur.

Getdikləri kafelərdə, çimərliklərdə, istirahət obyektlərində ərəblərin ən rahat yerlərdə oturmaqlarını, ən çox pul xərclədiklərini, bütün lükslərdən yararlandıklarını görəndə sırası azərbaycanlıda istər-istəməz bir qıcıq yaranır. Təbii ki, bu qıcığın səbəblərindən biri də onların davranışlarındakı xoşagəlməz nüanslardır. Ərəb turistlərlə bağlı yerli əhalini ən çox narahat edən məqam onların hüdürdən danışması, həddən artıq rahat davranmaları, qadınları "baxış terroruna" məruz qoymalarıdır.

Zaman-zaman onlar barəsində yayılan, amma sonradan təsdiqini tapmayan xəbərlər də dolaşır: "Ərəb turist hotel otağındakı çaydanda sosiska qaynatdı", "Ərəb turist hotelin hovuzunda təbii ehtiyacını ödədi", "Ərəblər qaldığı hoteldəki qadınlara əxlaqsız təklif etdi" və sair. Amma prosesləri soyuq təhlil edən ekspertlər düşünür ki, əslində bu turistlərin ölkəyə gəlişi özünü ciddi investisiya axınına da gətirir. Restoran sahibindən tutmuş, taksi sürücüsünə qədər bu axından məmnun görünür. Çünki onlar işbazlara xeyir verir, alveri həyətləndirirlər. Əhali-dəki qıcığın kökündə isə sırf kasıblıq faktorunun yer aldığı düşünülür də var. Belə ki, lüks restoranda yemək yə, lüks mağazalardan alış-veriş edə bilməyən, ərəb turistlərsə oranı zəbt etdiyini görəndə şəhər əhlinə onlara qarşı aqressiyanın yaranması təbii. İnsanlar şüuraltı düşünür ki, sözügedən lükslərdən yararlanma bilməmələrinin səbəbi elə xarici turistlərdir. **"Bizimkiləri qudurdan elə bu turistlərdir, qiymətləri ona görə kəllə-çarxa qaldırıblar"** - yəqin ki, bu yanaşmanı da zaman-zaman eşitmişiniz.

"Yeni Müsavat" məsələyə ekspertlərin, bu sahə ilə məşğul olan turizmçilərin gözü ilə baxdı. Doğrudanmı mənzərə sosial şəbəkələrdə gedən müzakirələrdəki kimi bərbəddir, ərəb turistlər Bakını çirkləndirir, insanları narahat edir, ab-havanı korlayırlar?

Ekspert rəyindən öncə isə rəsmi məlumatla diqqət edək. Yay tətili ərzində və Qurban bayramı dövründə Fars körfəzi ölkələrindən Azərbaycana 30 min turistin gələcəyi gözlənilir. Bu barədə **"Arabian Gazette"** nəşrinə açıqlamasında Azərbaycanın Mədəniyyət və Turizm

Ərəb turistlər yerli insanlarda niyə qıcıq yaradır?

Turizm şirkəti nümayəndələri və ekspertlər məsələni şişirtməməyin tərəfdarıdır, ancaq fərqli düşüncələr də var...

Nazirliyin BƏƏ-dəki nümayəndəsi Raşid əl-Nuri bildirib.

O, Azərbaycana Körfəz ölkələrindən gələn turistlərin sayında artım olmasının prezident İlham Əliyevin bu regiondan gələn turistlər üçün viza rejiminin sadələşdirilməsi ilə bağlı strateji qərarının nəticəsi olduğunu qeyd edib. "Bu qərar qəbul edilən zaman Azərbaycanın ərəb turistlər üçün populyar turistik istiqamətlərdən biri olacağını bildirdim. Qarşımıza ərəb ölkələrinin vətəndaşları üçün Azərbaycanın gözəl istiqamət olmasını təşviq et-

mək vəzifəsi qoyulmuşdu. Bu işlə məmnuniyyətlə və Azərbaycan rəhbərliyinin dəstəyi ilə məşğul olduq və görürük ki, istəyimizə nail ola bilmişik", - deyir o bildirib.

Mədəniyyət və turizm naziri Əbülfəz Qarayev də son açıqlamalarından birində Birləşmiş Ərəb Əmirliklərindən (BƏƏ) Azərbaycana gələn turistlərin sayında əsaslı artım müşahidə edildiyini deyib. Nazirin sözlərinə görə, təkcə bu ilin aprel ayında BƏƏ-dən ölkəmizə səfər edən xarici vətəndaşların sayı 2.5 min nəfər təşkil edib ki, bu da keçən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisə-

də təxminən 27 dəfə çoxdur.

Bəli, rəqəmlər artır. Bəs yaranan rəy nə dərəcədə həqiqətə uyğundur? YES Travel şirkətinin meneceri Sənan Kərimov dedi ki, ərəblərin Azərbaycana axını bu ildən artıb. Onun sözlərinə görə, bu turistlərin 50 faizində davranış qaydası, mədəniyyəti, etikalari bizdən bir qədər aşağıdır: "Onlar öz ölkələrində başqa cür yaşasalar da, bizim şəhərdə özlərini daha sərbəst aparırlar. Bəzənsə etika sərhədini aşırırlar. Amma bu günə qədər onlarla bağlı bizə şikayət edən hotel, restoran, istirahət zonası rəhbərliyi olmayıb".

Müsaibimiz dedi ki, ərəb turistlərlə bağlı ən çox yayılan narazılıq onların natəmizliyi ilə bağlıdır. Bundan başqa, onların şəhərdə, onun mərkəzi küçələrində gəzinti forması da yerli sakinlərə xoş gəlmir. S.Kərimov ərəblərin ölkədə bunca səxavətli davranmalarının səbəblərini isə belə izah etdi: "Onlar bura dollarla gəlirlər və manata çevirəndə də avtomatik çox pulları olur. Bu da lüks istirahət etmələri üçün kifayət edir. Amma bir məqamı da unutmayaq. Onların hamısını bir kateqoriya üzrə təhlil etmək olmaz. İraqdan gələn turistlər simicdirilər, Ərəbistandan, Küveytdən gələn isə yox. Sonuncular daha çox beşulduzlu hotellərdə qalmağa üstünlük verirlər".

"Royal Travel" şirkətinin satış meneceri Səfiyə Əliyeva isə dedi ki, ərəb turistlərə cəmiyyətin soyuq münasibətinin səbəbi bizim hələ xarici turistə öyrəşməməyimizdir. Müsaibimizin sözlərinə görə, ilk vaxtlarda bu reaksiyanın olması təbii. S.Əliyeva bu məsələ ilə bağlı ilginc paralel də apardı: "Ona qalsın, azərbaycanlı turistlərin bəzilərində də Antalya hotellərində "stop" qoyulur. Bu, həmin hotellərdə özünü yaxşı aparmayan yerli tu-

ristlərə aiddir. Amma ərəb turistlərlə bağlı hələlik hər hansı hotel, istirahət zonası bizə şikayət etməyib. Pisosoloji olaraq anlayıram ki, əhali turiste öyrəşməyib. Müəyyən müddətdən sonra normal olacaq".

Müsaibimizin sözlərinə görə, ərəb, iranlı turistlərlə bağlı onların restoranlarda yüksək səslə danışması, deyib-gülməsi narahatlıq yaradır. S.Əliyeva dedi ki, bu da bir-iki individual nümunədə özünü göstərə bilər: "Amma ərəb turistlərlə bağlı yayılan söhbətlərin böyük əksəriyyəti şayiə xarakterlidir. Dildən-dilə dolaşır və bir müddət sonra həqiqət kimi qəbul edilir".

Turizm üzrə ekspert Çingiz İsmayilov hesab edir ki, turistlərin hər hansı bir ölkəyə axını orda formalaşmış mühitə öz təsirini göstərir. Bu turistlərin çox böyük sayda ölkəyə gəlməsi bəzən ictimai duruma da təsir edir: "Amma nəzərə alaq ki, ərəblər müsəlman ölkəsindən gəlirlər. Yeni dəyərlər baxımdan onlar yabançı etnos deyil. Amma təbii ki, onların davranışında, gigiyena normalarını gözləməməsində, xarici görünüşündə fərqlər var. Bizim ölkəmizdə multikultural siyasət yeridilir, bizdə tolerantlıq, dözümlülük var. Gələn qonaqlara qarşı da həmçinin belədir. Azərbaycanlılar da bu axına sevinməlidir. Çünki bu, ölkə investisiyasına axın deməkdir. Bundan başqa yeni xalqlarla ünsiyyət məsələsi də var".

Ç.İsmayilov hesab edir ki, əhalinin ərəb turistlərə qarşı aqressiv olması barədə deyilənlər doğru deyil. Onun sözlərinə görə, məişət səviyyəsində ayrı-ayrı faktlar var, amma bunu ümumiləşdirmək olmaz: "Dünyanın bir çox ölkələrində turistlərə qarşı aqressiya mövcuddur. Məsələn, Rio de-Janeyroda olimpiada oldu. Orda turistlərə deyirdilər ki, ba-

yıra çıxmayın. Bizdə belə durum yox idi. Ancaq hər bir turist başa düşməlidir ki, hansısa yabançı ölkəyə gəlib, özünü ictimai normalara uyğun aparmalıdır. Bu normaları saymadıqda, kütləvi miqyasda olanda narazılıq yara da bilər".

Müsaibimiz şəxsən özünün qarşılaşdığı bir mənzərəni bizimlə bölüşdü. Dedi ki, Park-Bulvarda ərəb ailəsinin azyaşlı uşaqları ayaqqabı ilə masanın üstündə gəzirmişlər: "Turist özünü azad hiss edə bilər. Amma bu, o demək deyil ki, ayaqqabılı uşaq stolun üstündə gəzməlidir. Ümumilikdə isə hamısından bu mədəniyyəti gözləmək düzgün deyil. Onların hər biri müxtəlif təbəqədən çıxanlardır. Aralarında imkanlı da var, imkansız da, savadlı da, savadsız. Bəzi turizm ölkələrində hətta ölüm hadisələri də çox olur - bir çox turistlər bu ölkələrdə öldürülür. Bizdə belə hadisələr yoxdur. Kütləvi xarakter daşıyan narazılıq barədə demək olmaz. Turist şirkətləri onları avtobuslarla aeroportda qarşılayır. Yaxşı olar ki, onları yerli normalarla bağlı maarifləndirsinlər. Axı bu firmalar məsuliyyət daşıyırlar. Onlara adət-ənənələri öyrətmək, ictimai yerlərdə qəbul olunmuş normaları izah etmək lazımdır".

İqtisadçı ekspert Qadir İbrahimlinin də bu məsələyə fərqli baxışı var. O hesab edir ki, insanlar hər zaman hökuməti turizmi inkişaf etdirməyinə görə qınayırlar: "Həmişə hökuməti tənqid etmiş ki, turizmi niyə inkişaf etdirmir? Niyə Azərbaycana gələn turistlərin sayı Gürcüstandan və ya başqa ölkələrdən 100 dəfə azdır? Ancaq indi görürəm ki, turizmin inkişafı bizdə nəinki Türkiyə, heç Gürcüstan səviyyəsində də heç vaxt olmayacaq. Çünki bizim cəmiyyət turistləri nəinki sevir, hətta onlara nifrət edir. Söhbət ərəb turistlərindən də getmir. Guya ingilis turistlər bura ayaq açsaydı, ictimai rəy fərqli olacaqdı? Deyəcəkdilər ingilislər əvvəl neftimizi aparıb, indi də təbiətimize şerik çıxırlar, almanlar gəlsəydi, deyəcəkdilər ki, onlar 70 il öncə babalarımızı öldürüblər, indi də burda gəlib şəllənirlər, fransızlar gəlsəydi, deyəcəkdilər ki, əxlaqımızı pozub qeyri-ənənəvi əlaqələr təbliğ edirlər. Sonra da tolerantlıq və multikulturalizmdən nağıllar danışırırlar".

□ **Sevinc TELMANQIZI**

MUSAVAT

Son səhifə

N 187 (6508) 25 avqust 2016

Artıq beyindəki fikirləri oxumaq mümkündür

Alimlər insan beynindən keçən düşüncələri, hərflərə və sözlərə çevirmənin yolunu tapıblar. Hollandiyalı alimlər araşdırmalar nəticəsində fikirdən keçən düşüncələri sözlərə çevirəcək şəkildə oxuyan bir üsul kəşf etməyə nail olublar. Aparılan sınaqlarda proqramın əhəmiyyətli nisbətə doğru nəticə verdiyi bildirilib.

Akademiklər bunun üçün insan beynini 1 200 hissəyə ayırır və təcrübə ilə müxtəlif hərfləri düşünərək hansı bölgələrin daha çox fəaliyyət göstərdiyini qeyd alırlar.

Beləcə, bir hərflər düşünərkən, proqram təminatı o hərfləri təxmin edə biləcək qədər statistik məlumatla sahib ola bilər. Bu proqramın inkişaf etdirilməsi sayəsində, xüsusilə yatağa bağlı, iflic olmuş, danışmayan və ünsiyyət qura bilməyən insanların yalnız düşünərək dərdlərini deyə biləcək və dünya ilə daha rahat ünsiyyət qura biləcək tibbi cihazların daha da inkişaf etdirilməsi mümkün olacaq.

Bu cihazların ilkin mərhələdə bahalı tibb cihazları kimi xəstəxanalarda istifadə edilməsi nəzərdə tutulsa da, alimlər bu texnologiyayı daha praktik istifadə sahələrinə və daha praktik cihazlara adaptasiya edərək, ticarət məhsulu kimi daha da təkmilləşdirməyi planlaşdırır.

Evində 7 şir saxlayır

Braziliyada yaşayan Ary Borges adlı kişi şir xəstəsidir. O, yeddi şirle eyni evdə yaşayır. Borges aslanları ilə birlikdə üzür, hətta balaca nəvəsini onların belində gözdür. 250 kiloluq yırtıcı heyvanlarla bir evdə yaşayan kişi onları təhlükəli olmadıqlarını deyir. Borgesin fikrincə, aslanlara qarşı yaxşı davranıldığı zaman onlara heç kəsə heç nə etmir. Borges bugünlərdə aslanları üçün ekopark inşa etdirmək istəyir. Onun aslanlara olan marağı 8 il əvvəl başlayıb. Yaşlı kişi iki il əvvəl zooparkdan iki aslan gətirib və onların çoxalmasına şərait yaradıb. La-

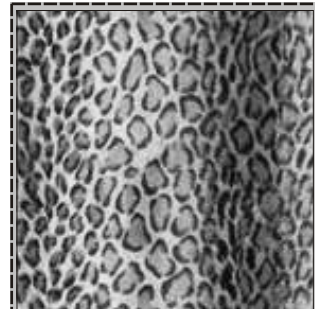

kin Braziliyada evdə aslan böyütməyə icazə verilmədiyi üçün onları gizli saxlayır. Hazırda Brogesin 3 qızı və

bir neçə nəvəsi var. O, nəvələrinin heç birinin aslanla yaşamasından narahat olmadığını deyir.

Kofe içən qadın... daha az depressiyaya düşür

Qəhvə və onun zərərləri barədə tez-tez müxtəlif fikirlər söylənsə də, alimlər onun sayəsində faydalarını da üzə çıxarıb. Türkiyənin "Sabah" qəzetinin araşdırmasına görə, sistemli olaraq kofe içmək həm psixoloji, həm də fiziki baxımdan insan bədəninə müsbət təsir edir. Harvard Universiteti alimləri sübut edib ki, kofe içən qadınlar içməyən həmcinsləri ilə müqayisədə daha az depressivdir. Kofein eyni zamanda dünən axşamdan içkinin təsirində olan şəxsləri də ayıldı bilər. Kofenin tərkibindəki kofein eyni zamanda sinir sisteminə xəbərdarlıq edir, zehni ayındadır, içəndən sonrakı iki saat ərzində insanın diqqətini cəmləşdirməyə yardımçı olur. Bundan başqa, kofe insanı canlı edir, çəki verməsini sürətləndirir.

Bu parkda rəngli paltar geyinmək qadağandır

Ingiltərənin "Çesington Macərəlar Dünyası" adlı parkında qarışıq rəngli paltar geyinmək qadağan edilib. Vəhşi heyvanların yaşadığı parkda qarışıq rəngli paltarın qadağan edilməsinin səbəbi isə heyvanların fikrinin dağılmasıdır. Park rəhbərliyi heyvanların qarışıq rəngli paltarlar geyinmiş adamlardan qorxdığını və qaçmağa çalışdıqlarını deyib. Heyvanlar, əsasən də pələnglər sarı-qara rəngli paltar geymiş adamlardan qorxurlar. Zooparkın ərazisində adamların paltarlarına nəzarət etmək üçün xüsusi adamlar gözlənilir. Qarışıq rəngdə paltar geymiş adamlardan zoopark rəhbərliyi tərəfindən verilən boz rəngli paltar geymələri xahiş olunur.

QOÇ - Sizin üçün müəyyən mənada mistik gündür. Daxili sıxıntılarınızı və ruhi zəifliyi aradan qaldırmaq üçün müqəddəs ziyarətgahlarınıza üz tutun. Dini qaydaları pozmayın.

BUGA - Maliyyə problemləriniz olsa da, bu, işgüzarlığınızı azaltmayacaq. Hətta ola bilsin ki, saat 15-18 arası maraqlı və perspektivli təklif də əlasınız. Özünüzü buna hazırlayın.

ƏKİZLƏR - Ulduzlar kənar təsirlərdən uzaq olmağı, yalnız öz qərarınızla addım atmağı tövsiyə edir. Bu gün spirtli içki içmək, qarğış və qeybət etmək, o cümlədən yalan vədlər vermək yolverilməzdir.

XƏRÇƏNG - Hər mənada düşərli gündür. Rastlaşdığınız hər bir hadisə ürəyinizdən xəbər verəcək. Əlbəttə ki, bunun üçün özünüz də canfəşanlıq göstərməlisiniz. Sövdələşmələrdə aktiv olun.

ŞİR - Bu təqvim təsadüflərlə başa vuraçaqsınız. Gözləmədiyiniz adamlarla, ağılınıza gətirmədiyiniz xəbərlərlə rastlaşacaqsınız. Axsama doğru sürprizlər də mümkündür. Şəxsi büdcənlə bağlı narahat olmayın.

QIZ - Ulduzlar xəbər verir ki, bu təqvim şəxsi işlərinizdə yeni mərhələnin baş qaldırmasına səbəb ola bilər. Bunun üçün müsahibələrinizə diqqətlə qulaq asmalı, düz seçim etməlisiniz.

TƏRƏZİ - Kifayət qədər xoş məqamlar yaşayacaqsınız. Bir tərəfdən yeni işgüzar əlaqələr, digər tərəfdənsə ətrafınızdakıların sizə bəraət qazandırması ovqatınızı yüksəldəcək.

ƏQRƏB - O qədər də ürəkəcan ərafə deyil. İlk növbədə səhhətinizə diqqət yetirin. Çünki ulduzlar sağlıq durumunuzun aşağı səviyyəyə düşəcəyini bəyan edir. Riskdən də uzaq olun.

OXATAN - Səhhətinizin qayğısına qala bilsəniz, gün ərzində başqa narahatlığınız olmayacaq. Nahardan sonra sevindirici xəbərlər və ya ürəyinizə olan təkliflər alacağınıza şübhə etməyin.

OĞLAQ - Saat 16-ya qədər bütün vacib işlərinizi yekunlaşdırmağa çalışın. Həmin ərafədə şəxsi işlərinizdə müsbət dönüş gözlənilir. Sonrakı müddəti isə daha çox istirahətə həsr edin.

SÜTÖKƏN - Astroloji göstəricilər yalnız səfər və qonaqlıqlar üçün səmərəli vaxt olduğunu bəyan edir. Digər məsələlərdə, xüsusən də fəaliyyət zəminində isə proseslər o qədər də uğurlu olmayacaq.

BALIQLAR - Neçə vaxtdan bəri daxilində mövcud olan gərginlik səngimədiyindən nahara qədərki ovqatınız aşağı səviyyədə ola bilər. Sonrakı saatlarda isə sürprizlər gözlənilir.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

İt o qədər ac qalıb ki, 500 dollar yeyib

ABS-da bir it ac qaldığı üçün 500 dollar kağız pul yeyib. 12 yaşlı Sundance adlı itin sahibi Vayne Klinkel Kolorado ştatında bir restorana girdiyi zaman itini maşında qoyub. Maşında olduğu zaman acan it oturacağı üzərindəki beş ədəd 100 dolları yeyib. İtinin pullarını yediğini görə Klinkel onun mədəsini təmizləmək qərarına gəlib. Sundancenin mədəsində çıxan pulları bir-birinə yapışdıraraq Amerika Maliyyə Nazirliyinə göndərmiş. Yeyilmiş 500 dolların əvəzinə isə eyni məbləğdə pul alıb. Klinkel itin 500 dolları yediğini, lakin onların yanındakı 1 dollara toxunmadığını deyib.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYSAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi

2528-cü məhəllə ev 44/d

Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Nazim SƏBİROĞLU

Lisensiya N: B 114
SAYI: 4.750

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.